

.se

Olle Findahl

Äldre svenskar och Internet

2010

ÄLDRE SVENSKAR OCH INTERNET 2010

version 1.0

© .SE 2011

Text och diagram skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige vars licensvillkor återfinns på <http://creativecommons.org/>.

Vid referat av texter, tabeller och diagram skall källa anges enligt följande:
"Källa: Olle Findahl, Äldre svenskar och Internet 2010"

Vid bearbetning av verket ska .SE:s och WII:s logotyper och illustrationer samt fotografi av avlägsnas från den bearbetade versionen. De skyddas enligt lag och omfattas inte av Creative Commons-licensen enligt ovan.

Författare: Olle Findahl

Utgivare: .SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur)

Formgivning, layout och redigering: Inforfunction Grafisk Form

Omslag: © iStockphoto/deanm1974

Tryck: Danagårds Grafiska 2011

ISBN: 978-91-978952-6-2

.se

Box 7399, SE-103 91
Stockholm, Sweden
Telephone: +46 8 452 35 00
Fax: +46 8 452 35 02
E-mail: info@iis.se
www.iis.se

Äldre svenskar och Internet 2010

Inledning	4
Sammanfattning	6
Äldre och ny teknik	8
Traditionella medier De traditionella medierna är viktigast för de äldre Tillgång till och användning av Internet Internets spridning i olika generationer 20-, 30-, 40-, 50-talister	
De äldre internetanvändarna	15
Hur länge har de använt Internet? Kunskaper och färdigheter Digitala färdigheter Hur mycket tid ägnar de åt Internet?	
Vad använder de äldre Internet till?	19
Information och praktisk hjälp Kommunikation Traditionella medier online Användningen ökar. En jämförelse 2007 – 2010. Användningsmönster	
Hindren	23
Hur många använder inte Internet Intresset för ny teknik Internetsvänlig miljö Skäl till att man inte använder Internet Begränsad kunskap om datorer Funktionshinder Inställning och attityder till Internet Växande informationsklyftor Hälften av de äldre betalar inte sina räkningar online Sammanfattning	
Framtiden	33
Antalet äldre blir fler Tre prognoser 20-, 30-, 40-, 50-talister En halv miljon icke-användare 2020 Summering av prognoserna	
Avslutning	38
Referenser	
Metod	
Tabeller	

Inledning

DE ÄLDRE, ÖVER 60 ÅR, HAMNAR SÄLLAN I FOKUS när det gäller undersökningar om nya medier. De ingår inte i marknadsundersökningar, eftersom de sällan tillhör innovatörerna eller de tidiga "adopters" som är viktiga för att dra igång spridningen av nya produkter. Det är först i ett senare skede när spridningen tagit fart och tekniken blivit etablerad som den börjar bli intressant för de äldre. De är då inte längre kommersiellt intressanta. Sedan dröjer det tills de är tillräckligt gamla eller sjuka och hamnar i vårdapparaten för att de åter skall vara intressanta som teknikanvändare, nu utifrån vårdapparatens perspektiv.

I många undersökningar utelämnar man också den äldre delen av befolkningen. I EU-statistiken har man satt gränsen vid 74 år. Det medför att det är svårt att hitta jämförande statistik för de som är 75 år och äldre. Forskningen kring teknikspridning har också riktat in sig på den primära spridningsprocessen när en ny teknik växer fram och i stort negligerat den sekundära

processen när spridningen fortskrider men avtar och en mättnadspunkt inträffar.

Desto viktigare är det därför att börja kartlägga denna vita fläck i internetstatistiken. Idag är 18 procent av befolkningen över 65 år, vilket motsvarar 1,6 miljoner svenskar och om tio år är 20 procent eller 2 miljoner över 65 år. Således en väsentlig del av befolkningen. Det är också här de flesta som inte använder Internet finns. Hur stort är deras intresse för Internet? Svaret påverkar svaret på frågan om Internet har möjlighet att bli en teknik för alla? Det är därför nödvändigt att inkludera inte bara internetanvändarna utan också de som inte använder Internet i en undersökning av de äldre och Internet; igår, idag och i framtiden.

*Olle Findahl
mars 2011*

Sammanfattning

Internet spred sig långsammast till de äldsta

50- och 40-talisterna hängde bra med under de första åren efter 1995, under den primära spridningsprocessen, men sedan bromsades spridningen upp när ungefär hälften hade börjat använda Internet. Betydligt långsammare gick det för 30-talisterna. För 20-talisterna, som är de äldsta i denna undersökning, tog aldrig spridningen av Internet någon egentlig fart. Och så är förhållandet fortfarande idag.

De äldre tillbringar mindre tid med Internet jämfört med yngre

De äldre internetanvändarna, över femtio år, ägnar sig i genomsnitt en dryg timme dagligen åt Internet i hemmet eller drygt 7 timmar i veckan. De yngre i åldrarna 12-30 år lägger ner dubbelt så mycket tid på sin användning av Internet, drygt två timmar om dagen eller 16 timmar i veckan.

Färre dagliga användare bland de äldre

Idag har mer än 95 procent av de i åldrarna 12 till 50 år fått tillgång till Internet i hemmet och nästan lika många har blivit dagliga användare. De flesta 50-talister har visserligen tillgång till Internet men bara drygt hälften använder Internet dagligen. Det är en andel dagliga användare som sjunker till hälften bland 40-talisterna, en tredjedel hos 30-talisterna och till 6 procent hos de äldsta.

Många av de äldre användarna har lång erfarenhet

De äldre som använder internet skiljer sig inte så mycket från internetanvändare i andra generationer, åtminstone inte vad det gäller interneterfarenhet. En hel del i de äldre

generationerna tillhörde de tidiga innovatorerna och har 15-20 års erfarenhet av datorer och Internet. Skillnaden mellan yngre och äldre generationer ligger istället i att en hel del av de äldre inte alls använder Internet.

Äldre användare är i vissa avseenden lika aktiva som yngre

De allra flesta av de äldre internetanvändarna använder Internet för praktiska vardagssaker som att söka efter kartor och vägbeskrivningar, leta efter adresser och tidtabeller. De går till Internet när de vill hitta information om resor och för att se vad som säljs och köps. De äldre är också aktiva på nätet för att söka fakta och när det gäller deras hobbies och specialintressen. Samma sak gäller kultur, litteratur, vetenskap och hälso- och samhällsinformation. Här skiljer sig inte de äldre så mycket från övriga internetanvändare

Kommunikation

Internet används också flitigt för kommunikation även om de äldre inte använder alla de möjligheter som Internet erbjuder i form av ”instant messaging” och sociala nätverk. 50-talisterna är här mycket mer aktiva än 40-talisterna som i sin tur är mycket mer aktiva än 30-talisterna. De äldre använder i första hand e-posten och till den bifogar de olika dokument.

Samma användningsmönster i alla åldersgrupper

Samtidigt kan vi se att samma uppsättning användningsmönster återkommer i alla åldersgrupper. Där finns de avancerade entusiasterna, traditionalisterna, modernisterna och de försiktiga.

Traditionella medier

De äldre har också upptäckt att de traditionella medierna i form av dagstidningar, radio och TV, finns tillgängliga online. De går dit någon gång då och då med ett undantag. Det gäller nättidningarna. Var femte eller var fjärde av de äldre internetanvändarna läser dagligen nättidningar.

1,3 miljoner äldre använder inte Internet

Räknar vi ihop alla över 50 år som inte har Internet i hemmet blir summan närmare 1 miljon (988 000). Till dessa kommer sedan en grupp människor, 175 000, som visserligen har tillgång till Internet i hemmet men som av olika skäl inte använder denna möjlighet. Det finns ytterligare ett antal personer (135 000) som har tillgång till Internet men använder det ytterst sporadiskt. Den totala summan äldre icke-användare blir 1,3 miljoner.

Ointresse främsta skälet till att man inte använder Internet

Det finns många olika skäl till att en hel del äldre inte är särskilt intresserade att skaffa sig Internet. Deras erfarenhet av att använda datorer är begränsad. De tycker det är krångligt och dyrt och känner inget behov av ytterligare apparater. De har redan fast telefon och mobiltelefon, radio, TV och en dagstidning och känner sig nöjda med det.

Begränsad kunskap om datorer hos äldre utan Internet

Att datorer och Internet är krångliga att använda är ett annat skäl som återfinns i alla åldersgrupper (15%). Man känner sig osäker på om man kan handskas med den nya tekniken. Bakgrunden är att nästan alla (95 %) av de äldre

som inte använder Internet säger sig ha bristande kunskap om datorer. Ett annat skäl är kostnaden. Det är för dyrt tycker en del (11%).

Mer funktionshinder med ökande ålder

Ett hinder som kan försvåra användningen av Internet är olika funktionsproblem. Ju äldre man är desto vanligare är det med sådana problem. Vanligast är problem med synen eller motoriska problem att röra mus och tangentbord.

Växande informationsklyftor?

Många av de äldre är fortfarande inte uppkopplade till Internet. De flesta av dem hör till grupper med låg utbildning och inkomst. Satsningarna på Internet kommer inte att kunna utnyttjas av dessa icke-användare. För de yngre är detta inte något problem då nästan alla yngre är internetanvändare. Men för de äldre är det problematiskt. Majoriteten av de äldre betalar exempelvis inte sina räkningar online. Endast 17 procent av äldre lågutbildade söker på Internet efter hälsoinformation.

En halvering av antalet icke-användare på tio år

Om spridningen fortsätter i samma takt som den gjort de senaste åren kommer alla att använda Internet 2020. Men om man tar hänsyn till att spridningen går långsammare ju äldre man är blir resultatet att det finns kvar 400 000 som inte använder Internet om tio år, och om man dessutom räknar in att spridningstakten är långsammare bland de lågutbildade blir prognosen att år 2020 kommer det att finnas 500 000 äldre personer som inte använder Internet. Det innebär ungefär en halvering av det antal icke-användare som finns idag.

1 Äldre och Internet

NY TEKNIK SPRIDER SIG först till entusiaster och innovatörer, sedan till vad som brukar kallas tidiga ”adopters” och sedan till den tidiga majoriteten. Här ingår barnfamiljerna men endast en mindre del av de äldre. Om tekniken sedan visar sig uppfylla mer långsiktiga behov och är användarvänlig och ekonomiskt överkomlig kan den fortsätta att sprida sig till en majoritet av befolkningen och även till de flesta äldre. Så skedde med telefonen, med radion och med televisionen även om spridningshastigheten har varierat.

Trögare gick det med datorn och det var först när Internet kom som den nya tekniken fick ett mer allmänt intresse. Idag, femton år efter det att Internet gjordes tillgängligt för det stora flertalet, har nästan alla yngre och medelålders svenskar blivit internetanvändare, mer eller mindre frekvent. Däremot har det gått trögare för Internet att sprida sig bland de äldre. Skillnaderna är dock stora bland de äldre. Där finns både entusiaster med en tjugoorig interneterfarenhet och helt ointresserade personer som aldrig använt en dator.

Det är viktigt att komma ihåg att spridning av ny teknik tar tid. Det tog ungefär tio år innan 90 procent av befolkningen skaffat sig tillgång till TV, vilket var snabbare än radions spridning. För videobandspelaren och mobiltelefonen tog det tjugo år. Längst tid tar det för en del av de äldre som inte så lätt låter sig övertalas att börja använda något nytt. Det var exempelvis fortfarande efter femton år ungefär tio procent av de äldre som inte skaffat sig TV utan höll fast vid radion.

Exemplet digital-TV

Ett mer närliggande exempel är spridningen av digital-TV. I mitten på 90-talet hade tekniken utvecklats tillräckligt för en övergång från analog distribution till

digital. Därigenom skulle både produktion, distribution och lagring av TV-program bli mycket billigare och många fler TV-kanaler skulle kunna få plats i marknätet. Stöttestenen var att alla hushåll som ville ta del av det digitala utbudet måste köpa sig en särskild digitalbox som kunde omvandla de digitala signalerna till analoga för att passa TV-apparaterna.

1997 började man sända de redan existerande kanalerna i marknätet även digitalt och dessutom startade man ett mindre antal nya kanaler. Tanken var att svenska folket successivt skulle gå över till det nya digitala systemet. Dragningskraften från det utökade antalet kanaler och möjligheten till en viss grad av interaktivitet skulle vara tillräckligt. Men spridningen gick mycket trögt. Man insåg att teknikövergången inte skulle gå av sig själv. Det fanns helt enkelt inte något intresse, särskilt bland de äldre, att köpa och installera en ny teknisk apparat. År 2003 beslutade man att helt enkelt tvinga TV-publiken att köpa digitalboxar genom att stänga de analoga sändarna, i område efter område. Slutdatum sattes till februari 2008 vilket gav en inkörningstid för digital-TV på tio år. Två av tre av de äldre väntade emellertid till veckan eller månaden innan nedsläckningen för att köpa sin digitalbox. När man inte kunde övertala dem var man tvungen att tvinga dem. TV-tittandet ville de äldre inte bli av med.¹

1 Slutrapport Digitaltövergången. KU 2004:04; Findahl, 2004. Television.

Traditionella medier

De flesta människor som nått pensionsåldern har hittat den medieanvändning som de tycker passar för information, kunskap och underhållning. De har utvecklat fast rotade medievanor med telefon, radio, TV och morgontidning. Det krävs därför ganska mycket för att de skall frånga sina vanor och byta ut något välkänt och uppskattat mot något obekant.

Vilka apparater hade de äldre tillgång till?

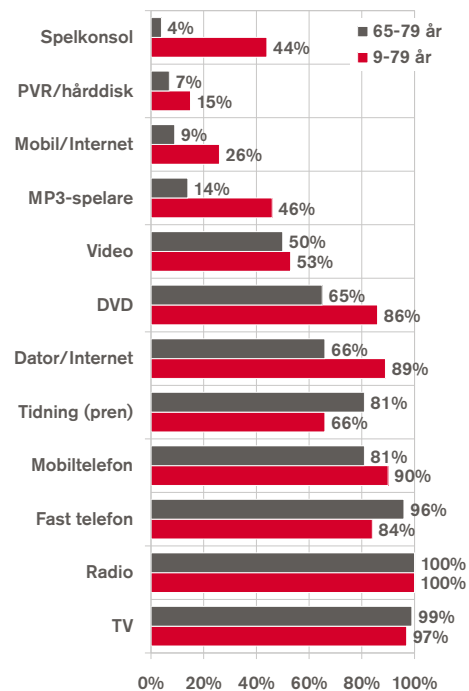

Diagram 1:1 Tillgång till olika medier i hemmet hos de äldre jämfört med i befolkningen som helhet. (Mediebarometer 2009, PTS, 2009)

Hur många har tillgång till en tidning, mobil och mobilt internet?

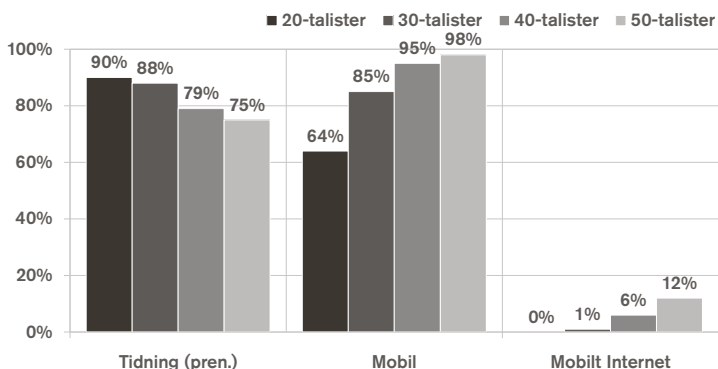

Diagram 1:2 Andel av olika åldersgrupper med tillgång till olika medier.

Dessa fasta medievanor återspeglas också i de äldres tillgång till olika apparater och medier. Tillgång till TV, radio och fast telefon har så gott som alla äldre. Det är också betydligt fler av de äldre, jämfört med andra, som prenumererar på en dagstidning. När det gäller nyare teknik finns det däremot skillnader. Det är inte lika vanligt bland de äldre att de har tillgång till mobil, dator och DVD. Det innebär inte att många äldre saknar tillgång till denna sorts teknik, men det är långt ifrån alla äldre som har det. Teknikspridningen tar längre tid och det är långt ifrån säkert att alla äldre har behov av eller är intresserade av all ny teknik. Därför är skillnaderna mellan generationerna stora om vi ser till tillgång till exempel MP3-spelare, mobilt internet eller spelkonsol.

Dessa skillnader mellan de yngre och äldre går också igen bland de äldre. Det är hos de äldsta, hos 20-talisterna, som man hittar den största andelen dagstidningsprenumeranter och det är hos 50-talisterna, de yngsta av de äldre, som man hittar störst andel med mobiltelefon. Andelen med tillgång till Internet via mobilen följer samma mönster.

De traditionella medierna är viktigast för de äldre

Radio, TV och en dagstidning finns som vi sett i nästan alla av de äldres hem. Det återspeglar sig också i deras bedömning av hur viktiga de anser olika medier vara som informationskällor. I jämförelse med de yngre rankar de både dagstidningen och radion som viktigare. Men viktigast för de äldre är televisionen. Även de yngre värderar televisionen som den viktigaste informationskällan av alla.

För Internet som ett nytt "medium" är situationen annorlunda. De äldre, betraktat som en helhet, ger inte särskilt höga poäng för Internets viktighet som informationskälla. Men här måste man skilja mellan internetanvändarna och de som inte använder Internet. För icke-användarna har Internet, av naturliga skäl, inte så högt informationsvärde. Däremot ger de äldre som använder Internet, inbegripet även 20-talisterna, Internet ett betydligt högre värde som informationskälla, helt i nivå med övriga internetanvändare. Men det rubbar inte rangordningen. Även de äldre som använder Internet sätter de traditionella medierna främst som informationskällor. (Se diagram 1:3 och 1:4 nästa sida)

Hur viktiga är olika medier som informationskällor?

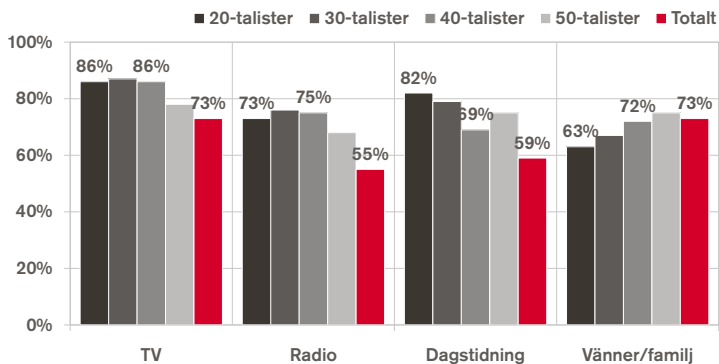

Diagram 1:3 Andel av olika åldersgrupper som bedömer en informationskälla som viktig eller mycket viktig (4 eller 5 på en 5-gradig skala). En jämförelse med befolkningen totalt.

Hur viktig är Internet som informationskälla?

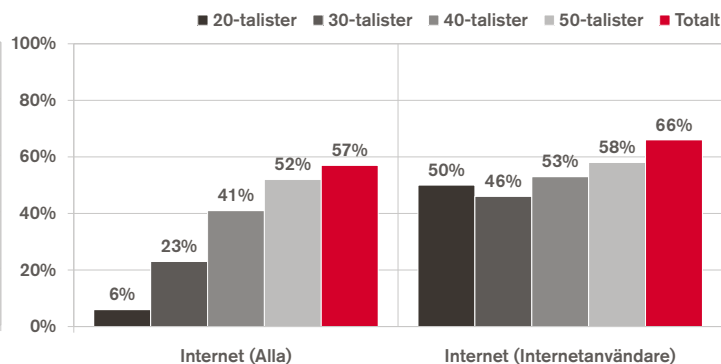

Diagram 1:4 Andel av olika åldersgrupper som bedömer Internet som en viktig eller mycket viktig informationskälla (4 eller 5 på en 5-gradig skala). En jämförelse med befolkningen totalt.

Tillgång till och användning av Internet

Idag, år 2010, har det gått femton år sedan Internet introducerades 1995 för en bredare allmänhet. På den tiden har mer än 95% av de i åldrarna 12 till 50 år fått tillgång till Internet i hemmet och nästan lika många har blivit dagliga användare. Men för de som är äldre än 50 år har Internet inte spridit sig lika långt. De flesta 50-talister har visserligen tillgång till Internet men bara drygt hälften använder Internet dagligen. Det är en andel dagliga användare som sjunker till hälften bland 40-talisterna, en tredjedel hos 30-talisterna och till 6 procent hos de äldsta. Det är internetanvändningen hos dessa grupper av äldre som vi skall analysera närmare och analysenheten kommer att vara åldersgrupper eller generationer: 50-talister (51-60 år), 40-talister (61-70 år), 30-talister (71-80 år) och 20-talister (81-90 år).

Tillgång och användning av Internet

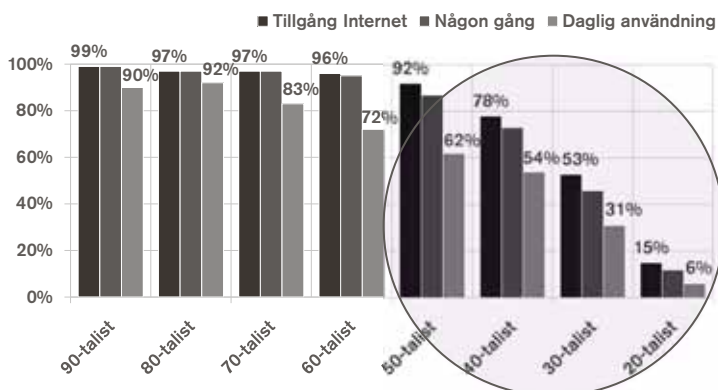

Diagram 1:5 Tillgång till och användning, någon gång och dagligen, av Internet hemma i olika åldersgrupper 2010.

Internets spridning i olika generationer

Ser vi tillbaka femton år i tiden är det lätt att se hur olika Internet har spridit sig i de olika generationerna. Ju äldre desto långsammare. 50- och 40-talisterna hängde bra med under de första åren under den primära spridningsprocessen, men sedan bromsades spridningen upp när ungefär hälften hade börjat använda Internet. Något större var uppbromsningen för 40-talisterna. Betydligt långsammare gick det för 30-talisterna. Det som tog 5 år för 40- och 50-talisterna, att uppnå en penetration på 50 procent, tog 15 år för 30-talisterna. För 20-talisterna, som är de äldsta i denna undersökning, tog aldrig spridningen av Internet någon egentlig fart. Och så är förhållandet fortfarande idag.

Internets spridning i olika åldersgrupper under åren 1995 – 2010.

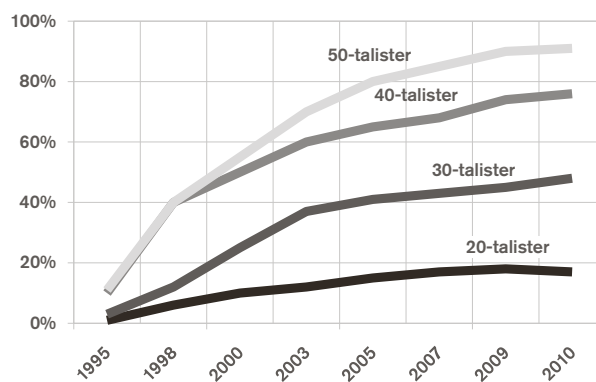

Diagram 1:6 Andel av olika åldersgenerationer som har tillgång till Internet i hemmet under perioden 1995 - 2010.

Hur många i olika generationer använder Internet?

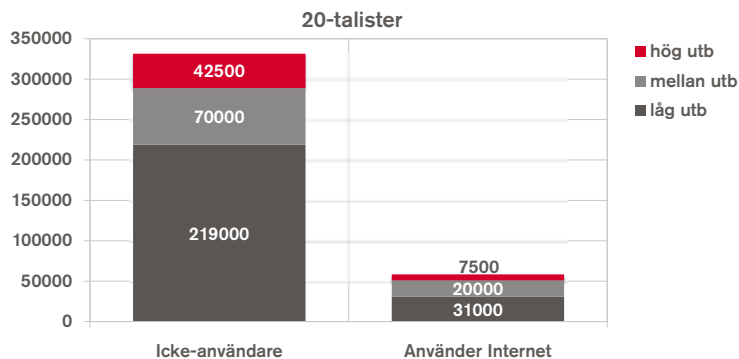

Diagram 1:7 Antal 20-talister med olika utbildning som år 2010 använder respektive inte använder Internet

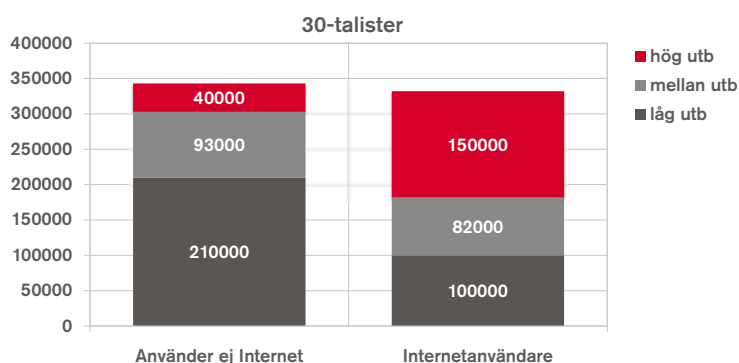

Diagram 1:8 Antal 30-talister med olika utbildning som år 2010 använder respektive inte använder Internet

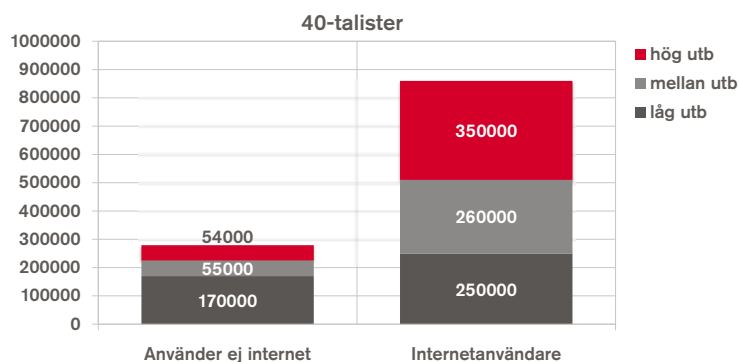

Diagram 1:9 Antal 40-talister med olika utbildning som år 2010 använder respektive inte använder Internet

20-talister

De som är födda på tjugotalet var 1995, när Internet började spridas, redan pensionärer. Intresset att skaffa sig en dator och Internet var inte särskilt stort. De flesta kände inte något sådant behov. Men i en långsam takt började Internet att spridas även i denna grupp. Efter fem år hade 10 procent av 20-talisterna blivit internetanvändare, men spridningen stannade av och efter ytterligare tio år när alla blivit över 80 år, 2010, ligger andelen som använder Internet fortfarande på ungefär samma nivå.

30-talister

När Internet kom 1995, befann sig 30-talisterna fortfarande i arbetslivet (56-65 år). Välutbildade tjänstemän som redan hade datorn som arbetsredskap började successivt använda Internet och en mindre del skaffade sig också en dator med internetuppkoppling i hemmet. Men spridningen är fördröjd och går långsammare än bland de yngre. Arbetare och lågutbildade, särskilt kvinnor, var till stor del helt utanför.

2003, efter åtta år när 30-talisterna har blivit pensionärer, har 40 procent av de välutbildade börjat använda Internet jämfört med 20 procent av de lågutbildade. Spridningen fortsätter bland de högutbildade, men går långsamt bland övriga.

2010, efter 15 år, använder 80 procent av de välutbildade 30-talisterna Internet, men bland majoriteten, som saknar längre utbildning, är intresset för att köpa en dator med internetuppkoppling litet. (Diagram 1:11)

40-talister

40-talisterna befann sig i medelåldern (46-55 år) när Internet började bli tillgängligt 1995. Tjänstemän och akademiker i denna åldersgrupp var lika snabba som yngre kollegor att börja använda Internet. De hade redan datorvana och arbetsplatserna spelade en viktig roll för den primära internetspridningen som omfattar perioden tills ungefär hälften av befolkningen har blivit användare av Internet.

Utmärkande för 40-talisterna är den stora andelen som genomgick en högre utbildning på högskolor och universitet. Till skillnad från tidigare generationer är de högutbildade bland 40-talisterna till antalet lika många som de lågutbildade och fler än de mellan-utbildade. Bland de yngre generationerna utgör de högutbildade den största gruppen.

Många tjänstemän skaffade sig således ganska snabbt tillgång till Internet, medan det tar längre tid för de

lågutbildade och spridningskurvan för 40-talisterna saktar av efter fem år. Fortfarande 2010 är det hälften av de lågutbildade, särskilt bland kvinnorna, som inte använder Internet, medan 90 procent av de välutbildade nu gör det. Förändringarna bland de lågutbildade under de senaste sju åren har varit små. (Diagram 1:12). Till antalet är det dock en stor majoritet av de lågutbildade som använder Internet och tillsammans med de mellanutbildade är de till antalet fler än de högutbildade bland internetanvändarna .

50-talister

Nästan hälften av 50-talisterna har genomgått högre utbildning och 1995 befinner de sig i åldrarna 36-45 år. Efter fem år, år 2000, har hälften av åldersgruppen börjat använda Internet. Här skiljer sig inte 50-talisterna så mycket från de yngre. Men spridningstakten bromsas upp även här av den svaga ökningen bland de lågutbildade. Den är visserligen högre än bland 40-talisterna men det har gått trögt att nå över 80 procents användning. De lågutbildade är emellertid inte så många till antalet vilket gör att den långsammare ökningstakten bland dem inte slår igenom förrän spridningen i åldersgruppen närmar sig 80-90 procent. Bland de lågutbildade kvinnorna har läget varit oförändrat under de senaste sju åren, medan en ökning har skett hos de lågutbildade männen. Nästan alla högutbildade är internetanvändare vilket de var redan för sju år sedan. (Diagram 1:13).

Hur mycket har Internet spridit sig mellan 2003 och 2010 i olika utbildningsgrupper i olika åldrar?

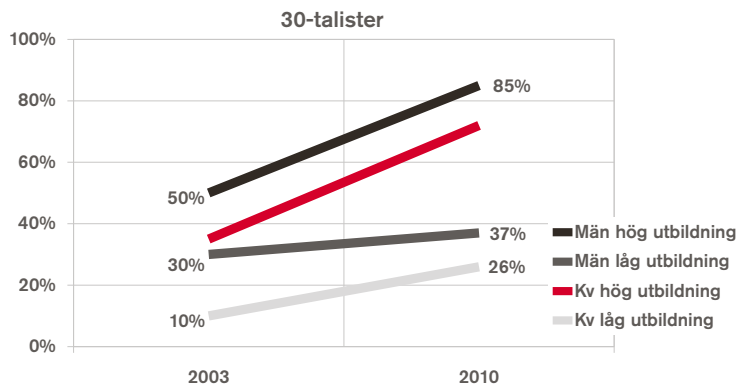

Diagram 1:11

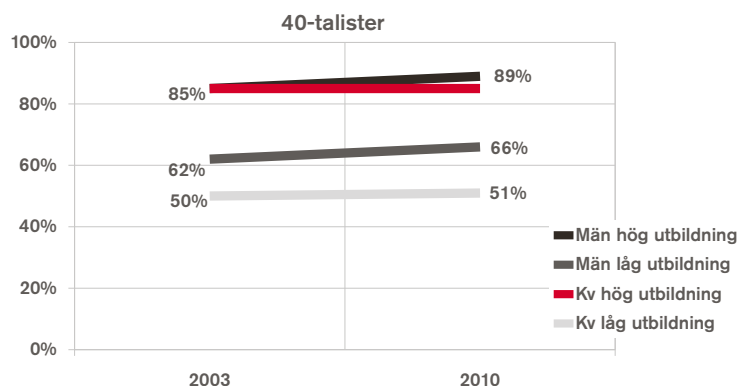

Diagram 1:12

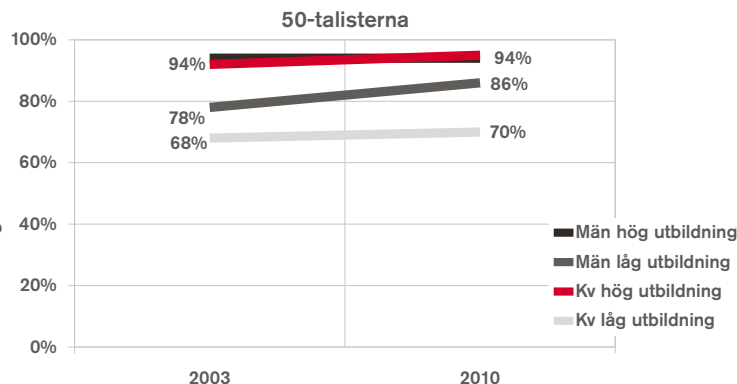

Diagram 1:13 Andel internetanvändare 2003 resp. 2010 i tre åldersgrupper uppdelat på kön och utbildning. (Diagram 1:11-1:13)

Hur många i olika generationer använder Internet?

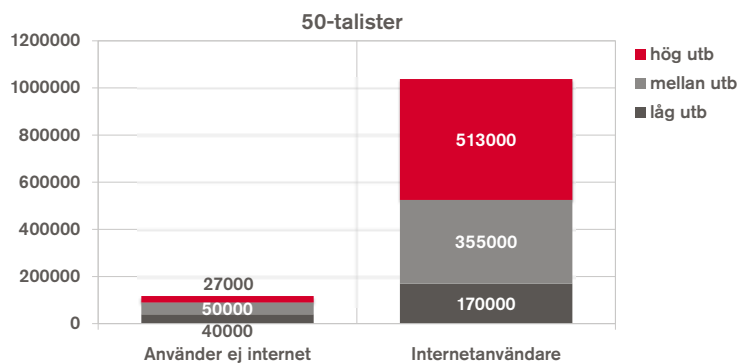

Diagram 1:10 Antal 50-talister med olika utbildning som år 2010 använder respektive inte använder Internet.

Hur många är icke-användarna bland de äldre?

Icke-användare	Lågutbildade	Mellanutbildade	Högutbildade	Totalt
20-talister	219 000	70 000	42 500	331 500
30-talister	210 000	93 000	40 000	343 000
40-talister	170 000	55 000	54 000	279 000
50-talister	40 000	50 000	27 000	117 000
Totalt	639 000	268 000	163 500	1 070 500

Tabell 1:1 Antal personer i olika åldersgrupper med olika utbildning som inte använder Internetår 2010.

Hur många använder Internet bland de äldre?

Använder Internet	Lågutbildade	Mellanutbildade	Högutbildade	Totalt
20-talister	31 000	20 000	7 500	58 500
30-talister	100 000	82 000	150 000	332 000
40-talister	250 000	260 000	350 000	860 000
50-talister	170 000	355 000	513 000	1 038 000
Totalt	551 000	1 268 000	1 020 500	2 840 538

Tabell 1:2 Antal personer i olika åldersgrupper med olika utbildning som använder Internetår 2010.

Not. Lågutbildad (Folkskola/Grundskola); Mellanutbildad (Studentexamen); Högutbildad (Högskolestudier)

Sammanfattning

En summering av situationen 2010 visar att det är de lågutbildade som helt dominerar bland de äldre icke-användarna. 6 av 10 icke-användare är lågutbildade. Samtidigt är det också många lågutbildade som använder Internet. Antalet lågutbildade internetanvändare är nästan lika många som antalet högutbildade användare i de äldre generationerna. Antal som använder Internet:

20-talisterna - 31 000 lågutbildade mot 7 500 högutbildade

30-talisterna - 100 000 lågutbildade mot 150 000 högutbildade

40-talisterna - 250 000 lågutbildade mot 350 000 högutbildade

Vi skall nu i fortsättningen se närmare på de äldre som använder Internet. Vad utmärker användningen av Internet hos de som är pensionerade eller har börjat närma sig pensionsåldern? Hur skiljer sig de äldre generationerna från de yngre? Vi skall senare återkomma till icke-användarna, till de som ännu inte börjat använda Internet och i avslutningen skall vi försöka se in i framtiden. Vilka förändringar kan vi förvänta oss under de kommande tio åren? Men först till hur de äldres användning av Internet ser ut idag.

2 De äldre Internetanvändarna

INTERNET HAR NU funnits allmänt tillgängligt i femton år. Första frågan är hur länge de som nu är pensionerade har använt Internet? Fanns de med från början eller har de flesta äldre internetanvändare blivit användare i ett långt senare skede? Man brukar skilja mellan innovatörerna, de tidiga användarna, den tidiga majoriteten, den sena majoriteten och den sena minoriteten.

Hur länge har de använt Internet?

Innovatörerna prövade den nya tekniken redan innan 1995. Det var då frågan om testning och utveckling. Sedan under 1995-1997, när spridningen tar fart, kom de första allmänt intresserade. De brukar kallas de tidiga användarna. Åren därefter, 1998-2000, tillkom årligen en miljon nya användare. De tillhör den tidiga majoriteten. År 2000 hade halva svenska folket skaffat sig Internet, och spridningen fortsatte under de följande åren, 2001-2007. De som börjar använda Internet i detta sena skede tillhör den sena majoriteten. Och slutligen från 2008 och framåt tillhör nytillkomna användare den sena minoriteten.

20% procent av de äldre internetanvändarna, som tillhör 30-, 40- och 50-talsgenerationerna, har varit med sedan starten när Internet började spridas. Det är en större andel än bland yngre generationer. Här ingår också en del pionjärer som var med om att utveckla Internet redan på 80-talet.¹

Andelen som kan inräknas bland de tidiga användarna, den tidiga och den sena majoriteten är ungefär lika i

När började de äldre internetanvändarna att använda Internet?

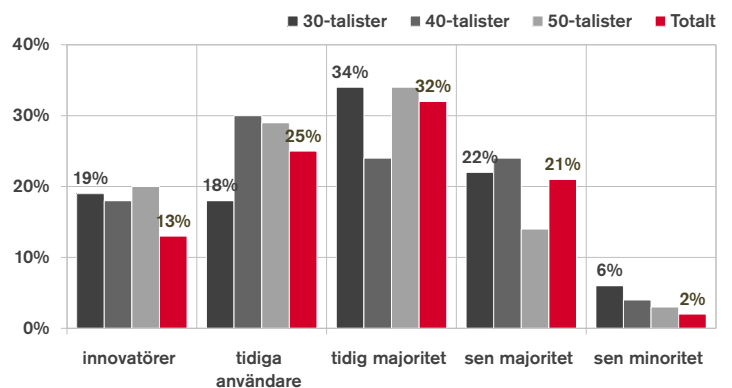

Diagram 2.1 . Andel av de äldre generationerna som tillhör tidiga resp. sena "adopters" i jämförelse med totalt dvs. alla internetanvändarna som helhet (från 12 år och uppåt).

alla åldersgrupper. Däremot är det en något större andel av de äldre internetanvändarna som tillhör den sena minoriteten.

Trots dessa smärre skillnader är det förvånansvärt hur lika tidiga och sena "adopters" fördelar sig över åldersgrupperna. Det är inte så att de äldre internetanvändarna utmärks av att de har liten erfarenhet och har kommit in sent i spridningsförloppet. En hel del av de äldre tillhörde de tidiga innovatörerna och har 15-20 års erfarenhet av datorer och Internet. Skillnaden mellan yngre och äldre generationer ligger istället i att en hel del av de äldre inte alls använder Internet. De äldre som använder internet skiljer sig inte så mycket från internetanvändare i andra generationer, åtminstone inte vad det gäller interneterfarenhet, beräknat efter hur många år det var sedan man först började använda

¹ Findahl & Selg, 2008. Öppen källkod och öppet innehåll. En undersökning av och med erfarna internetanvändare.

Internet. Hur förhåller det sig då vad gäller kunnskap och färdigheter i att använda dator och Internet?

Kunskaper och färdigheter

Alla i undersökningen har fått svara på en fråga om hur kunniga de anser sig vara när det gäller användning av datorer. Bland de äldre finns det många som anser sig vara helt okunniga, vilket inte är så konstigt eftersom de inte har någon dator. Men ser vi bara till de äldre som använder sig av Internet finner vi att de inte skiljer sig så mycket från andra, yngre internetanvändare. Det stora flertalet är ganska kunniga. Sedan kommer en grupp som inte är särskilt kunniga och den gruppen är större ju äldre man är. I alla åldersgrupper finns också några som inte alls är kunniga och en grupp som är mycket kunniga. Andelen mycket kunniga är något större bland de yngre och andelen inte alls kunniga är något större bland de äldre. Räknar vi ihop de som är ganska eller mycket kunniga finner vi att 75 procent av alla internetanvändare (över 12 år) tillhör de kunniga och motsvarande värden är 67 procent bland 50-talisterna, 61 procent bland 40-talisterna och 57 procent bland 30-talisterna.

Jämför vi den uppskattade kunnskapen bland äldre manliga och kvinnliga internetanvändare finner vi vissa skillnader bland 30- och 40-talisterna, men inte hos 50-talisterna. Skillnaderna är dock inte särskilt stora även om de är statistiskt säkerställda. Över hälften av både manliga och kvinnliga äldre internetanvändare betraktar sig som ganska eller mycket kunniga.

Hur datorkunniga betraktar sig de äldre användarna?

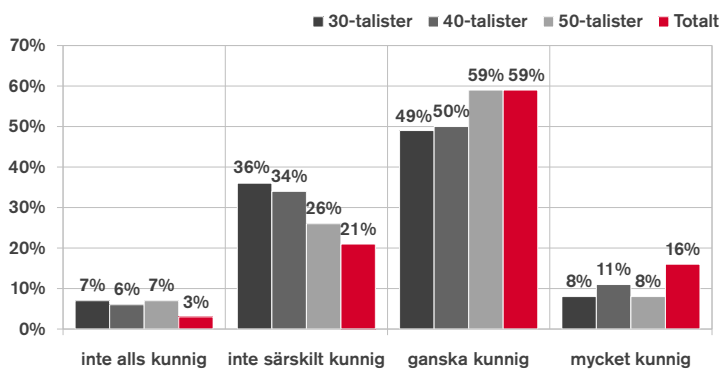

Diagram 2:2 Andel av olika åldersgrupper som betraktar sig som mer eller mindre datorkunniga efter en fyrgradig skala.

Finns det en skillnad mellan män och kvinnor i upplevd datorkunnskap?

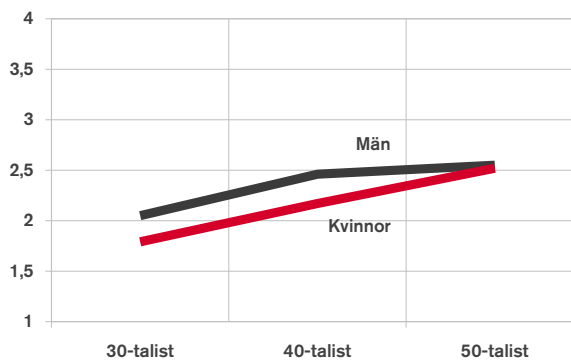

Diagram 2:3 Genomsnittlig självuppskattad datorkunnskap bland män och kvinnor i olika åldrar.

Digitala färdigheter

Jämfört med de yngre internetanvändarna finns det bland de äldre färre som bedömer sig vara mycket kunniga och fler som uppfattar sig som inte alls kunniga. Vi har kompletterat denna allmänna fråga med mer specifika frågor om man kan skicka e-post, bifoga dokument, ladda ner musik eller ringa via Internet. Vi har också ställt direkta teknikfrågor om man kan installera nya program, installera nya tillbehör till datorn med mera.² Svaren visar att skillnaderna mellan äldre och yngre är förhållandevis små när det gäller sådana vanliga saker som att skicka e-post och bifoga dokument. Något större för att installera nytt program eller nya tillbehör och ännu större för mer specifika aktiviteter. Det är ganska få av de äldre internetanvändarna som kan ladda ner musik, konfigurera ett nätverk eller ringa via Internet. De yngre är betydligt kunnigare när det gäller sådana mer specifika aktiviteter.

Många äldre har också liten erfarenhet av att arbeta med olika datorprogram som kan användas för att skriva och redigera text, och ännu färre har erfarenhet av att arbeta med program för bilder och video. Det är framför allt 30-talisterna, som är i 70-årsåldern, som skiljer ut sig.

Vänder vi på det hela och ser närmare på de som har bristande erfarenheter och kunskaper kan vi konstatera att nästan hälften av de äldre internetanvändarna (30- och 40-talisterna) inte kan installera ett nytt program eller nya tillbehör. Och 47 procent av 30-talisterna har ingen eller mycket liten erfarenhet av att arbeta med ordbehandlingsprogram.

2 Findahl, 2009. Svenskarna och Internet 2009.

Vad kan de äldre göra med dator och Internet?

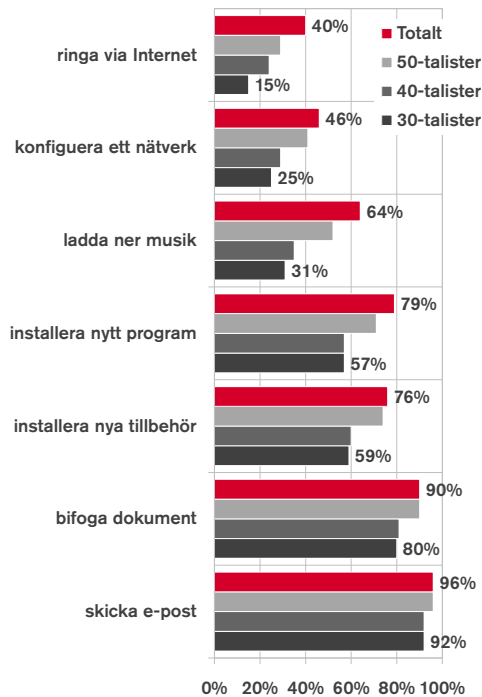

Diagram 2:4 Andelen av internetanvändarna i olika åldersgrupper som säger sig klara av att utföra olika aktiviteter.

Hur stor erfarenhet har de äldre av att arbeta med ordbehandlingsprogram?

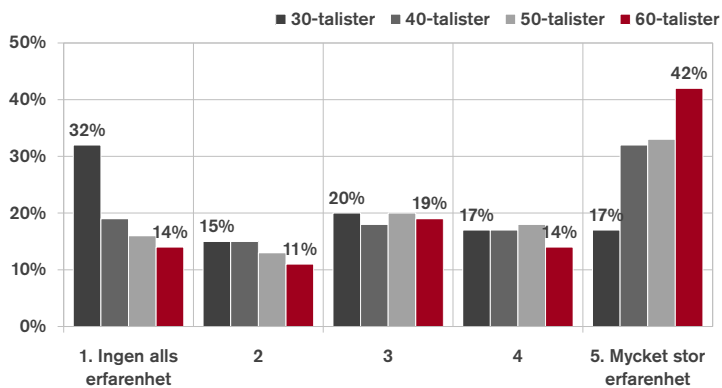

Diagram 2:5 Andel av olika åldersgrupper som har liten eller stor erfarenhet (5-gradig skala) av att arbeta med att skriva och redigera text.

Hur mycket tid ägnar de äldre åt Internet?

De äldre internetanvändarna, över femtio år, ägnar sig i genomsnitt en dryg timme dagligen åt Internet i hemmet eller drygt 7 timmar i veckan. Det är betydligt mindre än vad de yngre gör. De yngre i åldrarna 12-30 år lägger ner dubbelt så mycket tid på sin användning av Internet, drygt två timmar om dagen eller 16 timmar i veckan. Genomsnittstiden för alla internetanvändare är 11,4 timmar i veckan eller 1,6 timmar om dagen.

Hur många timmar i veckan tillbringar de äldre med Internet?

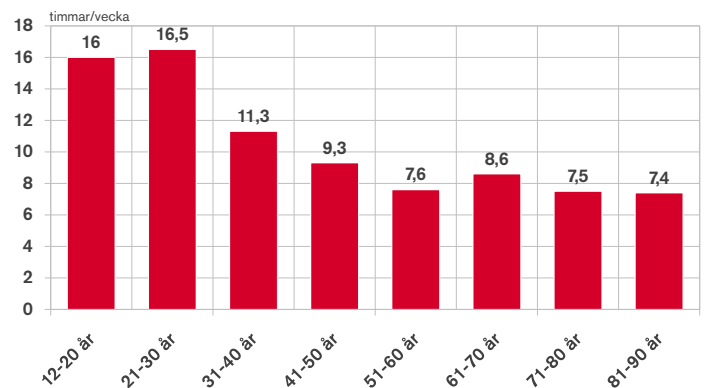

Diagram 2:6 Genomsnittligt antal timmar under en vecka med Internet i hemmet i olika åldersgrupper.

Genomsnittsvärden är alltid en förenkling av verkligheten och döljer ofta en mer nyanserad bild. En närmare granskning visar också att det finns en stor variation bland de äldre internetanvändarna. En del använder Internet 20-30 timmar i veckan och andra högst en halvtimme. De inringade delarna i början och slutet av diagram 2:7 markerar de tidsintervall där de största skillnaderna mellan äldre och yngre återfinns. Det gäller dels de som använder Internet mycket litet. Det är en mycket större andel av de äldre som tillhör dessa försiktiga användare. Här ligger de äldre långt över genomsnittet. Och det gäller de som använder Internet mycket. Det finns äldre som tillhör denna mycket aktiva grupp, men andelen av de äldre som hör hit är mycket mindre än motsvarande andel i yngre åldersgrupper. Här ligger de äldre långt under genomsnittet.

Bland de äldre är det männen som ägnar mest tid åt Internet. Så är det också bland de yngsta medan skillnaderna är förhållandevis små i övriga åldrar (20-60 år) även om männen även där ägnar Internet något mer tid än kvinnorna.

Finns det skillnader i internettid mellan olika åldersgrupper?

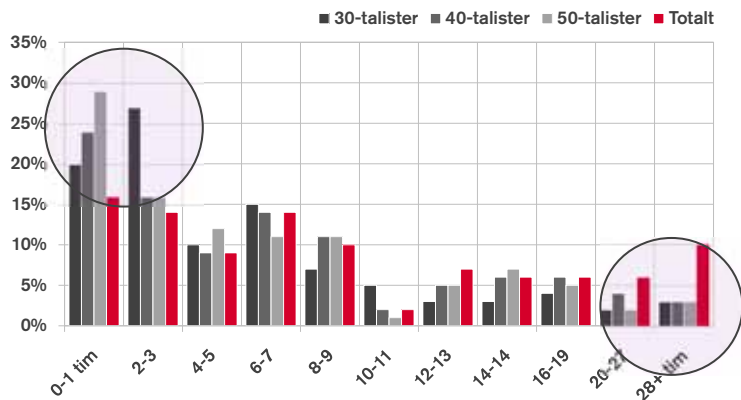

Diagram 2:7 Andel av olika åldersgrupper fördelad efter hur många timmar i veckan de använder Internet. En jämförelse mellan tre åldersgrupper och det totala antalet internetanvändare över 12 år.

Finns det skillnader i internettid mellan män och kvinnor?

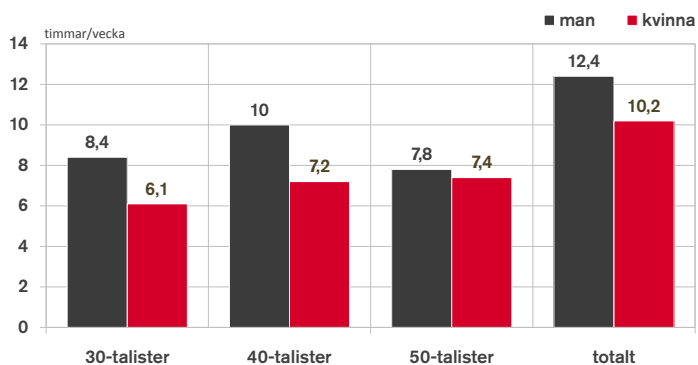

Diagram 2:8 Genomsnittlig internettid (timmar/vecka) för män och kvinnor i tre åldersgrupper och för internetanvändarna totalt.

Hur lång tid ägnar sig män och kvinnor i olika åldrar åt Internet?

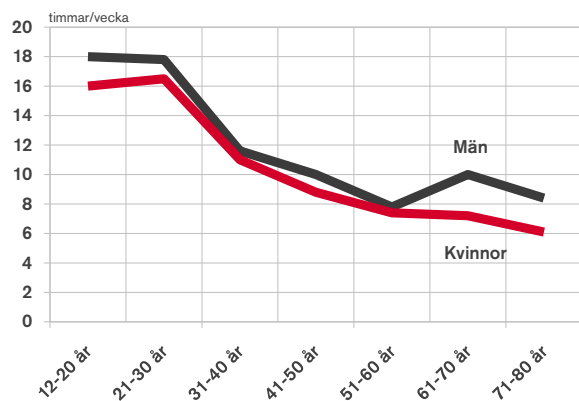

Diagram 2:9 Genomsnittlig internettid (timmar/vecka) för män och kvinnor i olika åldrar.

3 Vad använder de äldre Internet till?

ATT SÖKA INFORMATION och söka hjälp för praktiska vardagssaker är de populäraste aktiviteterna för de äldre internetanvändarna. Här skiljer de sig inte från yngre användare av Internet. De allra flesta använder Internet för att söka efter kartor och vägbeskrivningar, leta efter adresser och tidtabeller. De går till Internet när de vill hitta information om resor och för att se vad som säljs och köps. Även om andelen som ägnar sig åt dessa aktiviteter går ner lite ju äldre man blir så är andelarna höga ända upp bland 80-åringarna. (Diagram 3:1)

De äldre är också aktiva på nätet för att söka fakta när det gäller deras hobbies och specialintressen. Samma sak gäller kultur, litteratur, vetenskap och samhällsinformation. Här skiljer sig inte de äldre så mycket från övriga internetanvändare. (Diagram 3:2)

Kommunikation

Internet används också flitigt för kommunikation även om de äldre inte använder alla de möjligheter som Internet erbjuder i form av ”instant messaging” och sociala nätverk. Här är ålderskillnaderna tydliga. Det betyder inte bara att de yngre utnyttjar dessa företeelser mycket mer än de äldre, utan att det också är stora skillnader mellan de äldre. 50-talisterna är här mycket mer aktiva än 40-talisterna som i sin tur är mycket mer aktiva än 30-talisterna. De äldre använder i första hand e-posten och till den bifogar de olika dokument. (Diagram 3:3)

De äldre har också upptäckt att de traditionella medierna i form av dagstidningar, radio och TV, finns tillgängliga online. Nästan alla, även 30-talisterna, tar del av nyheter på nätet. De flesta läser också någon dagstidning online och en av tre har hittat fram till TV

Äldres användning av Internet för information och praktisk hjälp

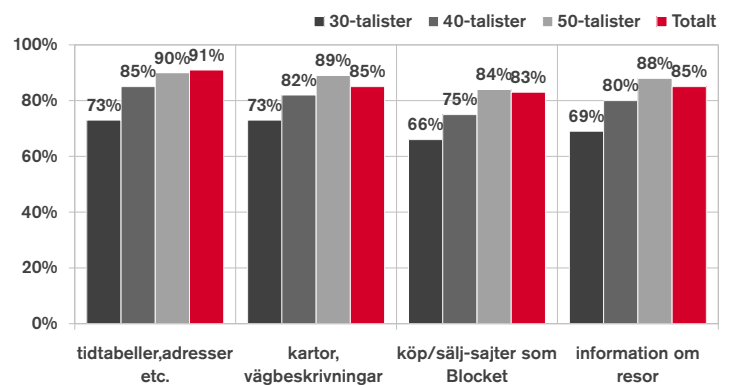

Diagram 3:1 Andel av de äldre internetanvändarna som använder Internet för information och praktisk hjälp

Äldres användning av Internet för hobby, fakta, kultur och samhällsinformation

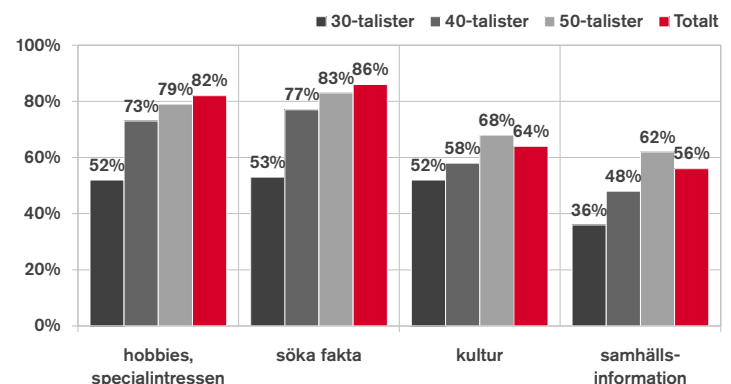

Diagram 3:2 Andel av de äldre internetanvändarna som använder Internet för information om kultur, samhällsinformation, hobby och fakta.

på nätet och en av fyra av de äldre har upptäckt radion. Men detta ingår ännu inte i de äldre internetanvändarnas medievardag. De går dit någon gång då och då med ett

undantag. Det gäller nättidningarna. Här finns dagliga läsare även bland de äldre. Var femte eller var fjärde av de äldre internetanvändarna läser dagligen nättidningar. Det har emellertid inte påverkat deras invanda medievanor att läsa den vanliga papperstidningen, lyssna på radio från en radioapparat och se på TV från vardagssoffan. (Diagram 3:5, 3:6, 3:7, 3:8.)

Äldres användning av Internet för kommunikation

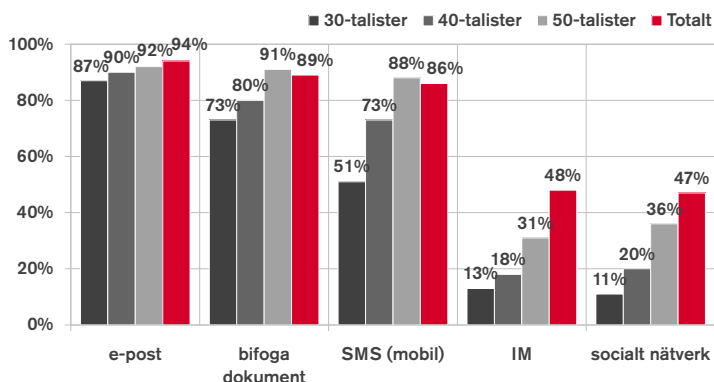

Diagram 3:3 Andel av de äldre internetanvändarna som använder Internet för olika slags kommunikation.

Användningen bland de äldre ökar. En jämförelse 2007 – 2010

Jämför vi med situationen för några år sedan kan vi se att dagens äldre internetanvändare blivit mer aktiva än gårdagens (2007). Internet sprider sig långsamt till allt fler samtidigt som de som redan är användare blir mer aktiva och hittar nya saker att utnyttja Internet till. Den genomsnittliga tiden som de äldre i åldrarna 65-75 år ägnade åt Internet 2007 var 5,3 timmar i veckan. Den tiden har idag ökat till 7,9 timmar i veckan. Det innebär en ökning på 50 procent under en treårsperiod. (Diagram 3:8)

Hur många tar del av traditionella medier online?

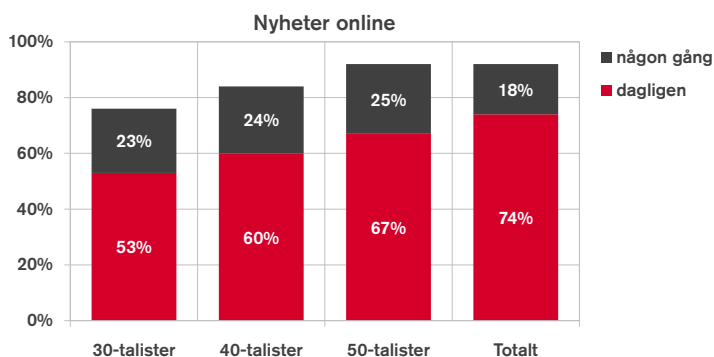

Diagram 3:4 Andel internetanvändare i olika åldersgrupper som tar del av nyheter online.

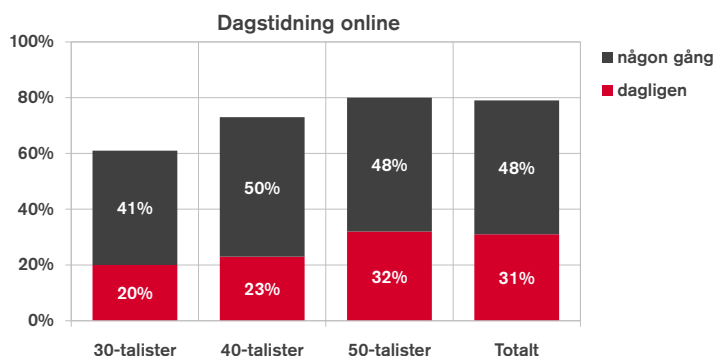

Diagram 3:5 Andel internetanvändare i olika åldersgrupper som läser en dagstidning online

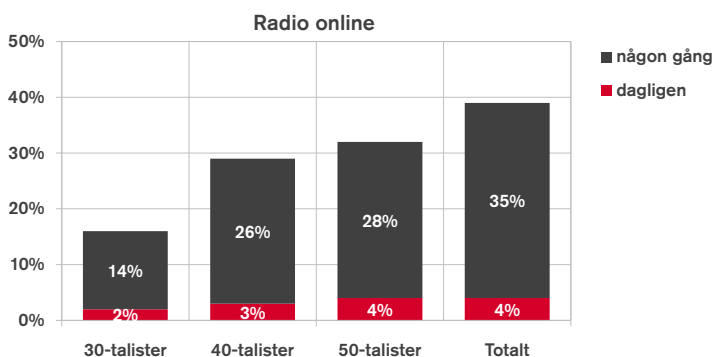

Diagram 3:6 Andel internetanvändare i olika åldersgrupper som lyssnar på radio online.

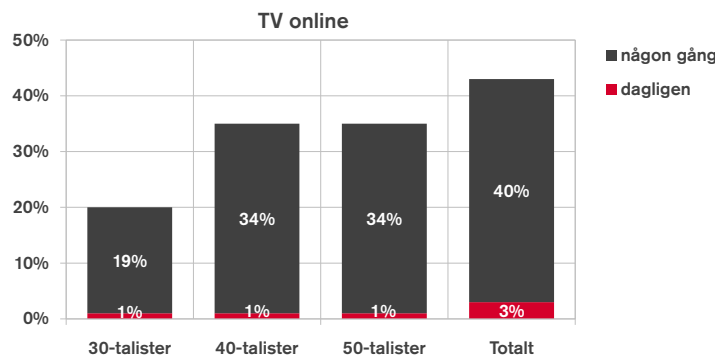

Diagram 3:7 Andel internetanvändare i olika åldersgrupper som ser på TV online.

Använder de äldre Internet mer 2010 jämfört med 2007?

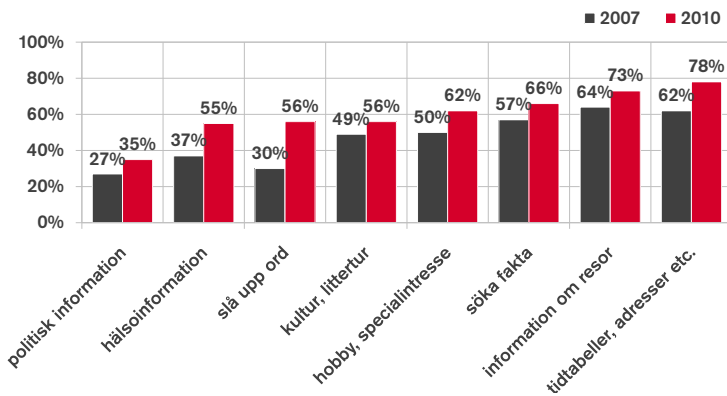

Diagram 3:8 Andel av internetanvändarna över 65 år som utför olika aktiviteter på Internet. En jämförelse mellan 2007 och 2010.

Användningsmönster

I en tidigare undersökning av olika användningsmönster fann vi att man kan urskilja fyra typiska mönster i hur Internet används (Findahl, 2007). Där fanns de avancerade entusiasterna, traditionalisterna, modernisterna och de försiktiga.

De avancerade entusiasterna använder Internet för både information, underhållning och praktiska saker. De är också först med att ta del av och skapa det användargenererade innehållet på nätet. Traditionalisterna utnyttjar i första hand nätet för all information som finns där och för att få hjälp med praktiska saker. Modernisterna använder också Internet för information och praktiska saker men också för underhållning och framför allt för kommunikation. Slutligen de försiktiga som ägnar Internet mycket mindre tid än övriga och i huvudsak för information och fakta.

Den intressanta frågan är nu i vilken mån dessa fyra användningsmönster återfinns bland de äldre. Man skulle kunna tro att användningsmönstren ser helt annorlunda ut bland de äldre jämfört med de yngre. Och det är till en del sant. De yngre spenderar betydligt mer tid på nätet än de äldre och fler av dem utnyttjar nätet för underhållning och de är i större utsträckning engagerade i blogg- och community-världen. Men samtidigt kan vi se att samma uppsättning användningsmönster återkommer i alla åldersgrupper (Findahl, 2008).

Användningsmönster	Unga 16-35 år	Medelålders 36-55 år	Äldre 56-85 år
Avancerade entusiaster	24%	17%	13%
Modernister	25%	16%	
Traditionalister (inriktning information)	28%	35%	30%
Traditionalister (inriktning förströelse)			28%
Försiktiga	23%	34%	29%

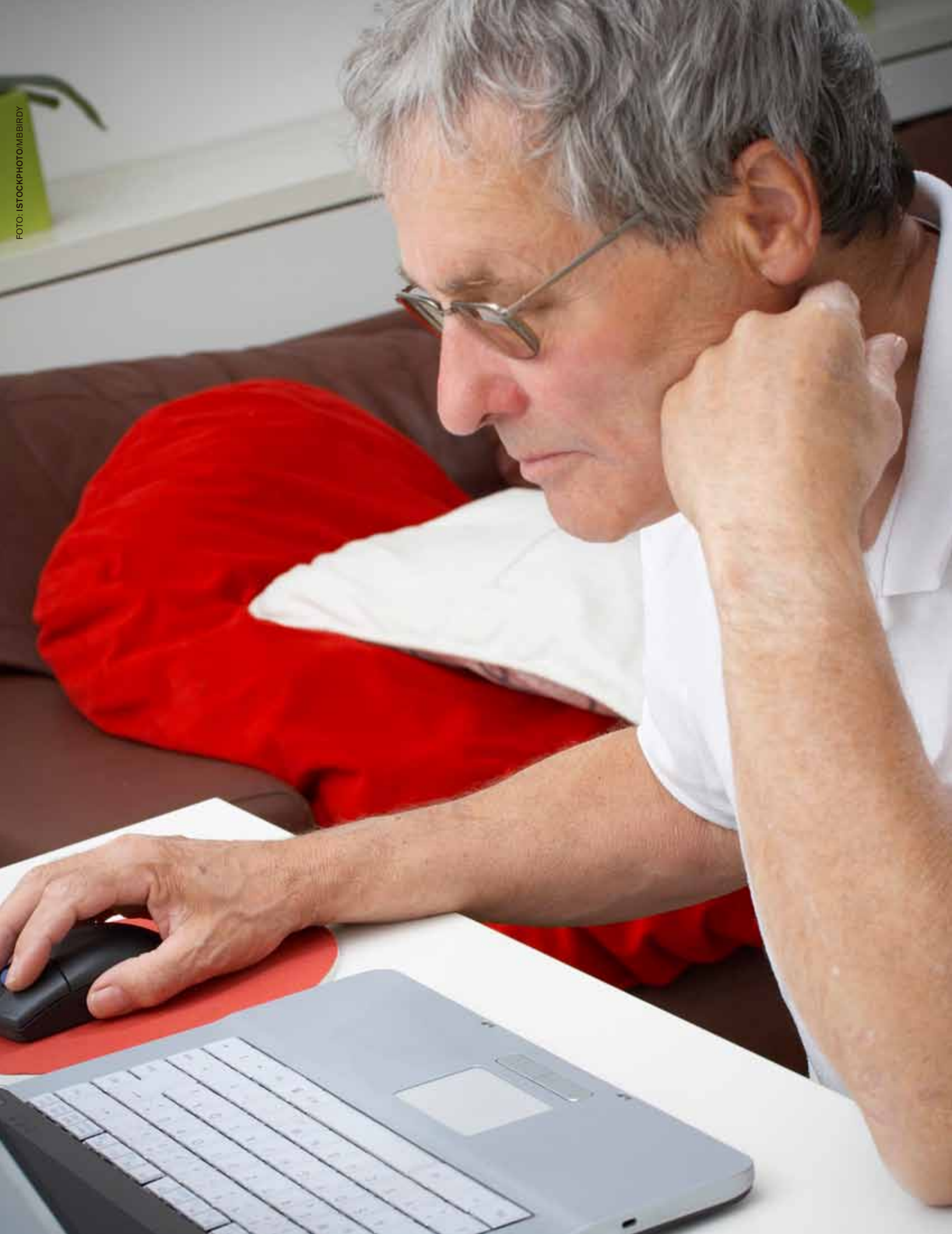
Tabell 3.1. Andel av unga, medelålders och äldre fördelade på olika användningsmönster (Findahl, 2008)

De avancerade entusiasterna återfinns även bland de äldre. I åldern över 56 år utgör de 13 procent av användarna, för att öka till 17 procent i åldern 36-55 år och till 24 procent i åldern 16-35 år. Mönstret för användningen, både vad gäller den breda inriktningen och omfattningen är densamma. Här utnyttjas Internet för både information, kunskap, kommunikation och underhållning. Och de ägnar nästan dubbelt så mycket tid åt Internet som övriga grupper i samma åldrar.

Även de försiktiga återfinns i alla tre åldersintervallen. De utgör mellan en tredjedel och en fjärdedel av användarna. De använder Internet ganska sällan och de är inte så intresserade. Dessa försiktiga användare återfinns således inte bara bland de äldre utan är lika vanliga bland yngre och medelålders.

En tredjedel av de unga, de medelålders och de äldre är traditionalister. Det innebär att de i första hand använder sig av Internet som källa till information och som praktiskt hjälpmedel. Det är det traditionella sättet att se på Internet. Bland de äldre finns också ett mönster som inte återfinns bland de yngre och medelålders. Det är traditionalister inriktade på förströelse. Användningens inriktning liknar de andra traditionalisternas men den tid som läggs ned riktas också mot traditionellt innehåll som musik, spel och humor. De är inte intresserade av Internet som kommunikationsmedel eller att delta i blogg- och community-världen. Samtidigt är inte användningen så sporadisk som hos de försiktiga.

Sammanfattningsvis bekräftar denna analys av användningsmönstren inte schablonbilden av att alla unga bloggar och deltar aktivt i communities medan de äldre bara läser tidningen på nätet och på sin höjd tittar på annonserna på Blocket. Många äldre och medelålders användare är avancerade entusiaster likaväl som det finns många unga som inte är särskilt intresserade av Internet. Den stora skillnaden mellan unga och äldre återfinns inte bland internetanvändarna utan hos de som inte alls använder Internet. Icke-användarna är många fler bland de äldre.

4 Hindren

DET FINNS MÅNGA OLIKA SKÅL till att en hel del äldre inte är särskilt intresserade att skaffa sig Internet. Deras erfarenhet av att använda datorer är begränsad. De tycker det är krångligt och dyrt och känner inget behov av ytterligare apparater. De har redan fast telefon och mobiltelefon, radio, TV och en dagstidning och känner sig nöjda med det. Samtidigt, som vi tidigare sett, finns det också en hel del bland de äldre som använder Internet och som är intresserade av ny teknik och också har lång erfarenhet av att arbeta med datorer. Men här skall vi nu se närmare på de som ännu inte börjat använda Internet. Vilka är hindren för att de skulle börja använda Internet? I tur och ordning skall vi ta upp intresset för teknik, kunskap om datorer, behov och intresse av Internet, funktionshinder, psykologiska hinder och i vilken mån de lever isolerade i en miljö utan kontakter med datorer och Internet.

Hur många använder inte Internet?

Låt oss först se hur många det är bland de äldre som inte använder Internet idag. Tidigare i kapitel 1 räknade vi fram hur många som inte använder Internet. Vi skall här göra en mer detaljerad beräkning och utgå från situationen i hemmet. Utgångspunkten är här antalet personer i varje

generation enligt SCB:s befolkningsstatistik. Utifrån våra resultat uppskattar vi sedan antalet användare respektive icke-användare i de olika åldersgrupperna. Det är till exempel 47 procent av 30-talisterna som inte har tillgång till Internet hemma. Det motsvarar 315 000 personer i åldrarna 71 – 80 år.

Räknar vi ihop alla över 50 år som inte har Internet i hemmet blir summan närmare 1 miljon (988 000). Till dessa kommer sedan en grupp människor, 174 000, som visserligen har tillgång till Internet i hemmet men som av olika skäl inte använder denna möjlighet. I de yngre generationerna är detta ovanligt men av dem som är över 50 år är det ungefär 5 procent som inte använder Internet fast de har tillgång. Till antalet blir det 175 000 personer.

Det finns ytterligare ett antal personer som har tillgång till Internet men använder det ytterst sporadiskt, någon gång i månaden eller mer sällan. Den gruppen är inte så stor bland 30- och 40-talisterna men 7 procent hos 50-talisterna, och sammanräknat uppgår de till 132 000. Läger vi nu ihop de som inte har tillgång till Internet med de som har tillgång men inte använder och de som har tillgång men använder Internet mycket sällan blir den totala summan 1,3 miljoner.

	Antal i befolkningen över 50 år
Har ej tillgång till Internet i hemmet	988 000
Har tillgång men använder inte	174 000
Har tillgång men använder sällan	132 000
Totalt	1 294 000

Tabell 4:1 Antal personer i befolkningen över 50 år som inte använder Internet i hemmet.

Hur många använder inte Internet?

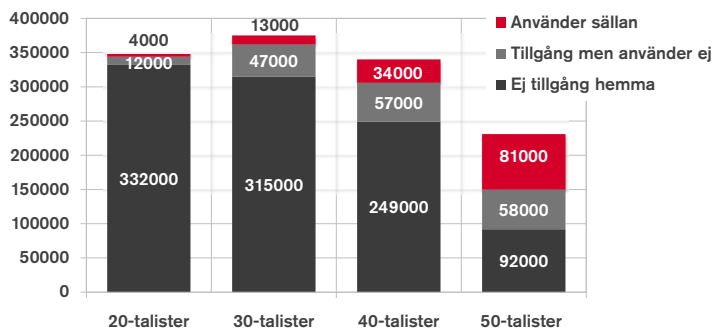

Diagram 4:1 Antalet personer i olika åldersgrupper som inte eller mycket sällan använder Internet.

Hur intresserad är man att prova nya tekniska prylar?

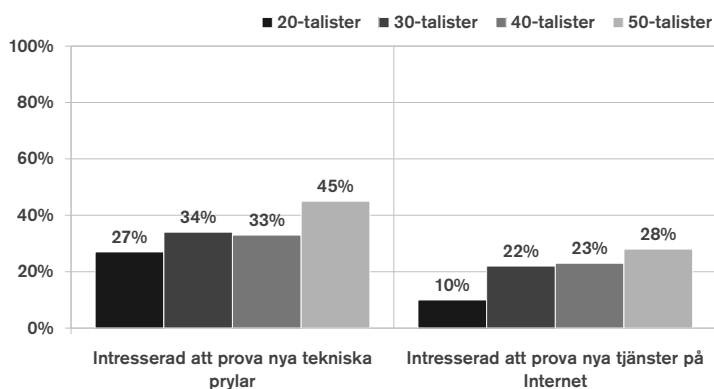

Diagram 4:2 Andel av de äldre som är intresserade av att prova nya tekniska prylar och nya tjänster på nätet.

Hur många går online med mobilen?

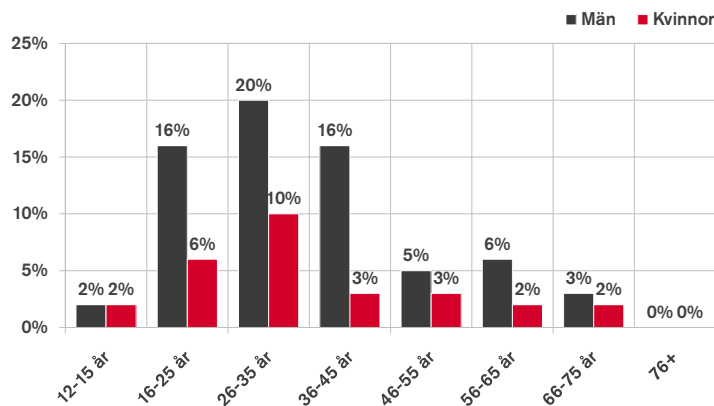

Diagram 4:3 Andel av män och kvinnor i olika åldersgrupper som går online med mobilen.

Intresset för ny teknik

Ett bakomliggande skäl till att man inte använder Internet kan vara att man inte gillar eller är ointresserad av att prova nya tekniska apparater och prylar. Yngre människor är mer intresserade att pröva nya tekniska prylar än äldre. Det är dubbelt så vanligt bland de yngre, upp till 40 år, att de säger sig vara mycket intresserade. De flesta av dem har också skaffat sig en dator.

De äldre är inte lika intresserade av ny teknik, vilket får till följd att det tar tid innan de skaffar sig något nytt. Men sambandet mellan ett ointresse för ny teknik och att man avstår från Internet är ändå inte så starkt bland de som är pensionerade. Trots intresse för ny teknik har en del av de äldre inte Internet, medan få yngre med teknikintresse står utan Internet. Bland de yngre är det endast de som är mycket ointresserade som ännu inte är Internetanvändare. För de äldre finns det många andra hinder. Det räcker inte med att man är teknikintresserad, även om det hjälper till.

En viktig sak att komma ihåg här är att teknikintresset inte längre är en så viktig drivkraft för att skaffa sig Internet som det var i mitten på 90-talet då innovatörerna och "tidiga adopters" började använda Internet. Tekniken har blivit enklare och mer lättanvänd och det finns ett innehåll som tilltalar de flesta. Ett exempel på detta är de unga kvinnorna som inte är så intresserade av nya tekniska prylar. I Internets barndom hade de svårt att komma fram till datorerna som deras bröder och pojkvänner hade lagt beslag på. Idag är många av de unga kvinnorna avancerade entusiaster i blogg- och community-världen.

Mobilt Internet

Ett bra exempel på en ny teknisk apparat är mobilen som kan koppla upp sig till Internet. Denna möjlighet till mobilt Internet har funnits länge men kvaliteten har tidigare varit dålig och kostnaden hög. Med en ny modell av senaste version har det blivit bättre och billigare, men man kan inte förvänta sig att de äldre skall köpa en ny mobil när de redan har en som fungerar bra att ringa med. Endast några få procent av de äldre har utnyttjat denna nya möjlighet till mobilt Internet.

Internetvänlig miljö

I den sekundära fasen av en ny tekniks spridning är det inte mediernas påverkan med annonser och reportage som är den viktiga påverkanskraften utan de sociala kontakterna, det vill säga vad vänner och bekanta säger och gör. Efter femton år med Internet är vi nu inne i

slutskedet av den sekundära spridningsfasen. Frågan är nu hur de sociala nätverken kring dem som inte använder Internet ser ut? Hur vanligt är det med Internet hos släkt och vänner, och har de någon gång blivit uppmuntrade att börja? Har de någon som skulle kunna hjälpa dem om de skulle skaffa sig Internet?

Svaret är att de äldre inte lever helt isolerade utan någon kontakt med andra personer som använder datorer och Internet. Hos nästan alla (99%) finns det personer bland släkt och vänner som använder Internet, även bland 20-talisterna. Och de flesta (85%) har någon som skulle kunna hjälpa dem om de skaffade sig Internet. En tredjedel har också personer som uppmuntrat dem att börja använda Internet.

Skäl till att man inte använder Internet

Det finns många orsaker till att äldre människor inte skaffat sig tillgång till Internet. Det allra vanligaste svaret, från två av tre, är att man helt enkelt inte är intresserad. Man känner inte något behov av att lägga ut pengar på något som man har svårt att se värdet av. Detta gäller alla åldersgrupper över 60 år. 50-talisterna, som fortfarande är kvar i arbetslivet, är mer intresserade. Å andra sidan är det relativt få av dessa som inte använder Internet. En orsak som de anger att de inte har Internet hemma är att de har tillgång till Internet på jobbet (16% av de som inte har Internet bland 50-talister).

Att datorer och Internet är krångliga att använda är ett annat skäl som återfinns i alla åldersgrupper (15%). Man känner sig osäker på om man kan handskas med den nya tekniken. Detta skäl anges nästan dubbelt så ofta av kvinnorna. Ett annat skäl är kostnaden. Det är för dyrt tycker en del (11%). Det gäller inte bara en engångskostnad för en dator utan också en ständig kostnad varje månad.

Bland övriga skäl som förekommer dominerar funktionsproblem hos de äldsta. Det rör sig inte bara om att man känner sig för gammal utan också problem med motoriken för att handskas med mus och tangentbord och problem med synen för att se bra på skärmen. Ett annat skäl som nämns till att man inte har dator är att man har slutat att jobba och inte behöver någon dator längre.

Finns det personer i icke-användarnas miljö som använder datorer och Internet?

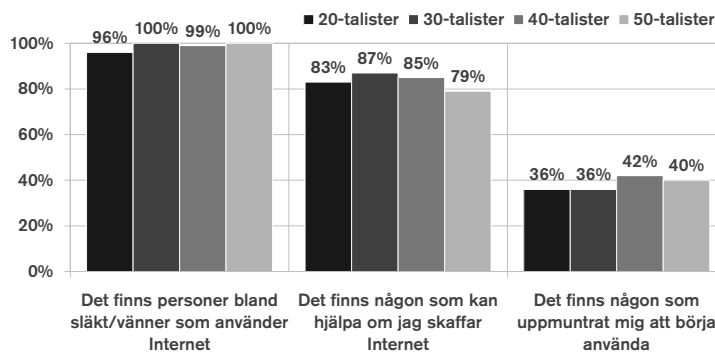

Diagram 4:4 Andel av icke-användarna i olika åldersgrupper som uppmuntrats, kan få hjälp och har släkt/vänner med Internet.

Varför har man inte Internet hemma?

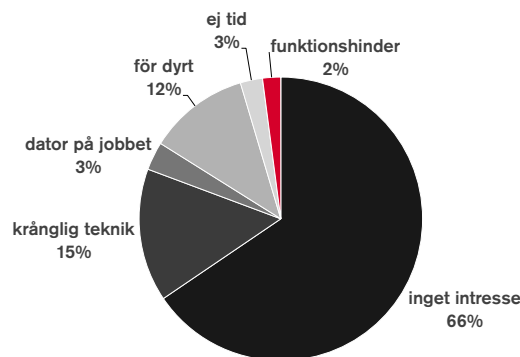

Diagram 4:5 Andel av de som inte har tillgång till Internet hemma som anger olika skäl till detta.

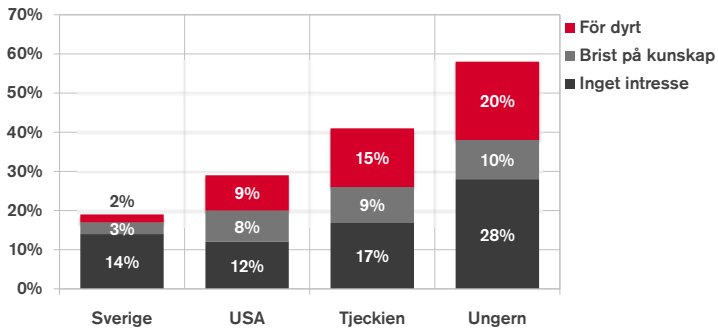

Diagram 4:6 Andelar av befolkningen i fyra länder med olika motiv att inte använda Internet (2008).

Hur kunniga att arbeta med datorer är de äldre icke-användarna?

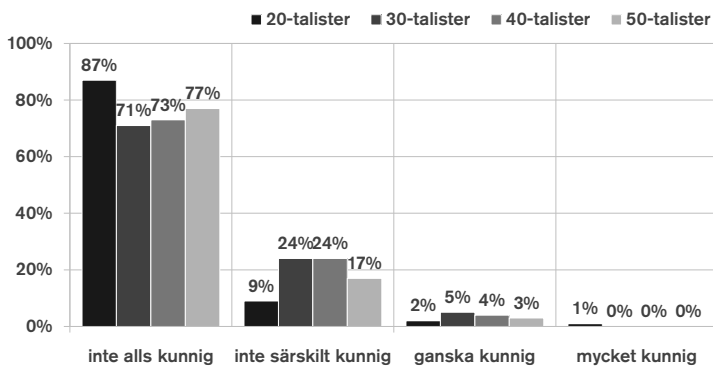

Diagram 4.7. Icke-användarnas uppskattning av sin egen datorkunnighet.

Icke-användarnas uppskattning av sin datorkunnighet

	20-talister	30-talister	40-talister	50-talister
Inte alls kunnig	87%	71%	73%	77%
antal	290 000	240 000	200 000	90 000

Tabell 4:2 Andel av icke-användarna som bedömer att de inte alls är kunniga på datorer.

Internationell jämförelse

Andelen av befolkningen som använder Internet är lägre i de flesta andra länder. Det innebär också att andelen icke-användare är mycket större än i Sverige. Icke-användarnas motivbild är också delvis annorlunda. Gemensamt är bristen på intresse som det vanligaste motivet. Men bristen på kunskap och framför allt kostnaden anges också som viktiga skäl till att människor inte skaffat sig Internet.¹ De skälen förekommer också i Sverige, men inte alls i samma utsträckning som i andra länder, även om många svenska icke-användare har bristfälliga kunskaper om datorer.

Begränsad kunskap om datorer

Avsaknad av egen dator hemma och på jobbet medför att många äldre bedömer sin egen kunskap om datorer som begränsad. 87 procent av de som är födda på 20-talet säger att de inte alls är kunniga, 71 procent av 30-talisterna och 73 procent av de 40-talister som inte använder Internet gör detsamma. Slår vi ihop de som inte alls är kunniga med de som inte är särskilt kunniga finner vi att detta stämmer in på 96 procent av de 20-talister, 95 procent av de 30-talister, 97 procent av de 40-talister och 94 procent av de 50-talister som inte använder Internet. De har således mycket begränsad kunskap om datorer vilket utgör ett högt hinder för deras eventuella framtida användning av Internet.

Funktionshinder

Ett hinder som kan försvåra användningen av Internet är olika funktionsproblem. Ju äldre man är desto vanligare är det med sådana problem. Vanligast är problem med synen eller motoriska problem att röra mus och tangentbord. Det lätt att glömma bort att Internet bygger på skriven text som visas i litet format på en darrande bildskärm utan stor kontrast, under det att en rad knappar på ett känsligt tangentbord skall vidröras.

1 Findahl (2009). Who are excluded and Why?

5 procent av de äldre uppger att de har funktionshinder som försvårar deras användning av Internet. Det motsvarar uppskattningsvis 150 – 200 000 människor. 40 procent av dem säger att de har problem med synen. 30 procent säger att det rör motoriska problem i händerna. 10 procent uppger att de har kognitiva problem. Här inräknas de med dyslexi. 18 procent nämner andra fysiska problem.

Inställning och attityder till Internet

Hur ser de äldre icke-användarna på Internet? Har de en positiv bild av Internet? Är Internet något eftersträvansvärt? Om så var fallet, som det är bland de yngre, skulle det kunna utgöra en drivkraft att försöka skaffa sig Internet.

Men det är tydligt att det bristfälliga intresset för Internet bland de äldre grundar sig på en ljum inställning till den nya tekniken. På frågan om de instämmer i påståendet att Internet inte har något viktigt och betydelsefullt att erbjuda svarar 43 procent av icke-användarna JA medan endast 9 procent av användarna instämmer.

Ett annat tecken på den bristande entusiasmen återspeglar sig i en känsla av utanförskap. Endast en minoritet av de äldre känner sig delaktiga i informationssamhället. På frågan om man känner sig delaktig i det nya informationssamhället svarar endast 10 procent av 20-talisterna, till stor del eller helt och fullt. Detsamma gör 29 procent av 30-talisterna och 46 procent av 40-talisterna. Det innebär att exempelvis drygt hälften av 40-talisterna inte känner sig hemma i informationssamhället.

Upplevda nackdelar

En annan drivkraft för att börja använda Internet skulle vara om man upplevde att det var en stor nackdel att man inte hade tillgång till Internet. Om man upplevde att det var mycket man skulle gå miste om, om man inte kunde gå ut på nätet. Detta är emellertid inte någon stark upplevelse hos de äldre icke-användarna. De som känner att det är en stor nackdel att inte kunna vara online har förmodligen, under de femton år som gått, redan kopplat upp sig.

Två av tre icke-användare har svårt att nämna något som är negativt. Några (7%) nämner till och med att det har sina fördelar att vara utan Internet. Men en dryg fjärdedel radar upp en rad nackdelar. Vanligast är att man upplever sig missa en del information. Det

Funktionshinder som gör det svårare att använda Internet

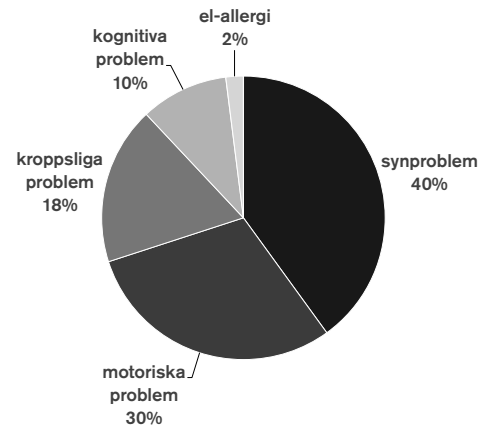

Diagram 4:8 Andel som nämner olika problem av de som anger att de har funktionshinder som försvårar internetanvändandet.

Hur många känner sig delaktiga i det nya informationssamhället?

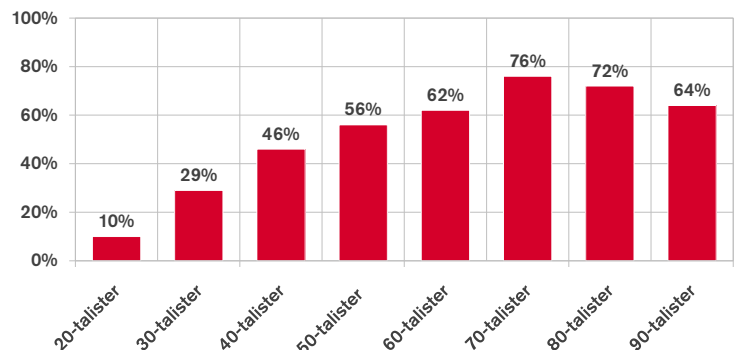

Diagram 4:9 Andel av befolkningen som "till stor del" eller "helt och fullt" känner sig delaktiga i det nya informationssamhället.

Fördelar eller nackdelar av att inte använda Internet

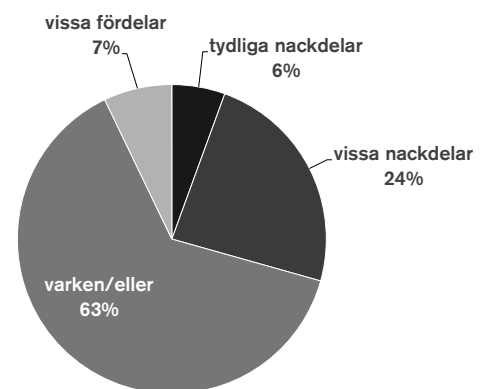

Diagram 4:10 Andel av icke-användarna som kan ange om det medför fördelar eller nackdelar att inte använda Internet.

Befinner sig icke-användarna i ett underläge?

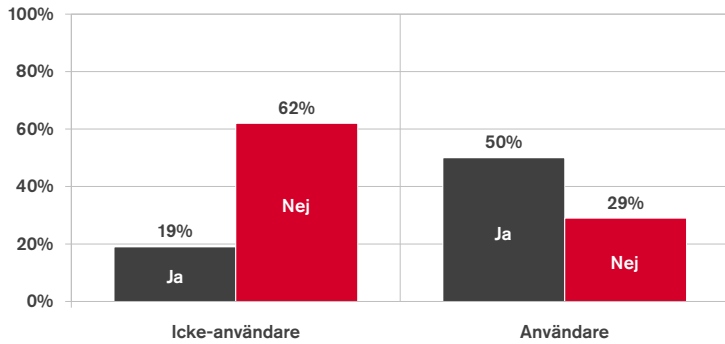
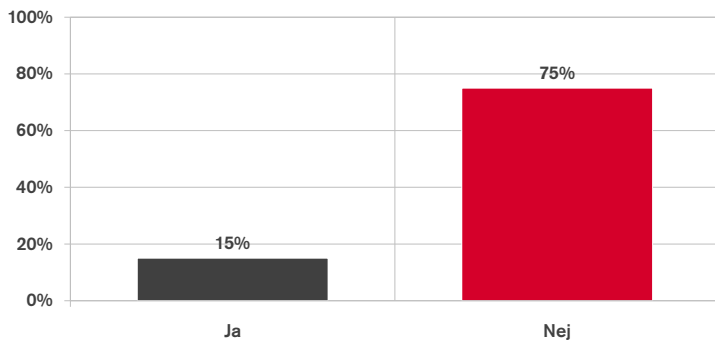

Diagram 4:11 Andel av användarna och icke-användarna som instämmer i påståendet att människor som saknar tillgång till Internet befinner sig i ett allvarligt underläge.

Intresserad av Internet om det blev billigare?

Intresserad av Internet om det blev enklare?

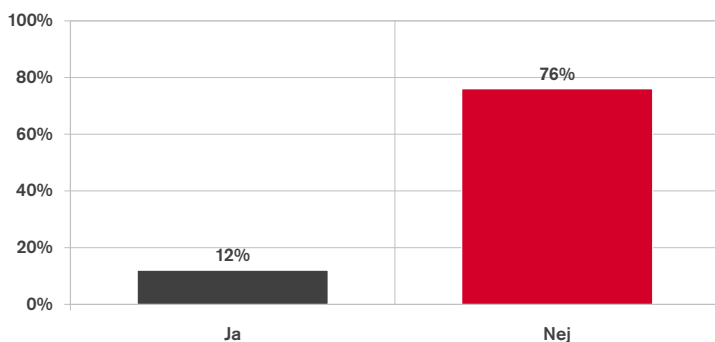

Diagram 4:12 och 4:13 Andel av de ointresserade icke-användarna som säger sig vara intresserad av att använda Internet om allt blev billigare eller enklare.

kan gälla mer allmänt eller specifikt i relation till något specialintresse. I flera fall gäller det att man inte kan följa hänvisningar i radio och TV till speciella sidor på nätet. Svårt att betala räkningar, nämner några. Direkta ekonomiska nackdelar omnämns också. En annan nackdel för de äldre, när man inte har Internet, är att det är svårare att hålla kontakt. Det gäller särskilt med barn och barnbarn.

Ingen upplevelse av underläge

På frågan om man anser att de som inte använder Internet befinner sig i ett allvarligt underläge, svarar hälften av de som använder Internet JA. Det är inte så förvånande eftersom tre av fyra av dem anser att Internet har något viktigt och betydelsefullt att erbjuda dem. Däremot känner inte icke-användarna att de befinner sig i något underläge, även om de inte använder Internet. Internet har inte mycket att erbjuda. Här skiljer sig de äldre icke-användarna från de yngre. De yngre som inte använder Internet saknar Internet och upplever sig befinna sig i ett underläge. Det gör emellertid inte majoriteten av de äldre. Endast 19 procent upplever att de befinner sig i ett underläge.

Vad skulle då hända om en del av de hinder som vi behandlat tidigare togs bort? Det gäller kostnaden och den krångliga tekniken.

Är de ointresserade verkligen ointresserade?

Om dator och all utrustning som behövs för att koppla upp sig online skulle vara mycket billigare, skulle då de ointresserade icke-användarna bli intresserade av att börja använda Internet? Deras svar är NEJ. Men om tekniken skulle vara mycket enklare och användningen lättare? Svaret från de ointresserade icke-användarna är även då NEJ. Även om allt skulle vara mycket billigare och allt skulle vara mycket enklare förblir den stora majoriteten icke-användare ointresserade.

Växande informationsklyftor

En välkänd paradox inom massmedieforskningen är att informationsattsningar tenderar att öka informationsklyftorna. De som redan är informerade blir ännu mer informerade medan inte mycket når de som är lite informerade. Det beror inte bara på att de välinformerade är bättre på att utnyttja medierna utan också på att de som redan är kunniga och välinformerade har lättare att ta till sig det nya. Detta gäller dock inte alltid, i vissa fall kan informationen nå alla så att nivån höjs även för de

mindre informerade och informationsklyftan minskar.

När det gäller Internet är förhållandena gynnsamma så länge vi håller oss till internetanvändarna. Skillnaderna i en del avseenden är inte så stora om vi jämför äldre och yngre användare. 40- och 50-talister använder exempelvis Internet för att skaffa hälso- och medicinsk information lika mycket som internetanvändarna i genomsnitt. 30-talisterna ligger lite lägre men hälften av dem använder Internet för hälsoinformation. Förhållandet är likartat när det gäller samhälls- och myndighetsinformation och i vilken mån man har skaffat sig en e-legitimation. De äldre internetanvändarna skiljer sig inte mycket från de yngre.

Problemet uppstår när vi skiftar fokus från de som använder Internet till åldersgrupperna som helhet. En del använder Internet och andra gör det inte. Satsningarna på Internet kommer inte att kunna utnyttjas av icke-användarna. För de yngre är detta inte något problem eftersom nästan alla är internetanvändare. Men för de äldre är det problematiskt eftersom många inte använder Internet. Dit hör många av de äldre med låg utbildning och låg inkomst. Inte bara andelen av 20-talister utan också andelen av 30-talisterna som nås av Internet sjunker drastiskt.

Ännu tydligare blir dessa ojämlikheter om vi delar upp befolkningen i nio grupper efter ålder och utbildning och ser i vilken mån de använder Internet för att söka hälso- och medicinsk information. Håller vi oss till de som använder Internet (diagram 4.16.) är skillnaderna förhållandevis små. Det är visserligen 80 procent av de unga högutbildade som använder Internet för hälsoinformation jämfört med 55 procent bland lågutbildade pensionärer som använder Internet. Men ser vi till alla de äldre är det endast 17 procent av pensionärerna som använder Internet för att skaffa sig hälsoinformation (Diagram 4:17). Det är således 80 procent av de unga med bäst hälsa som tar del av hälsoinformation på nätet jämfört med endast 17 procent av de äldre med sämst hälsa.

Detta är inget unikt för Sverige. I USA, där förhållandevis många äldre använder Internet, är situationen likartad. Där har man kallat Internet för ett tveeggat svärd.² Internet kan vara till hjälp för de äldre och fattiga i sökandet efter hälsoinformation

samtidigt som Internet förstärker de klyftor som existerar beroende på andra socioekonomiska faktorer. Men när de äldre väl börjat använda Internet kan klyftorna till en del överbryggas. I många andra länder använder de äldre inte Internet överhuvudtaget.

Hur många internetanvändare i olika generationer använder Internet för att söka olika slags information?

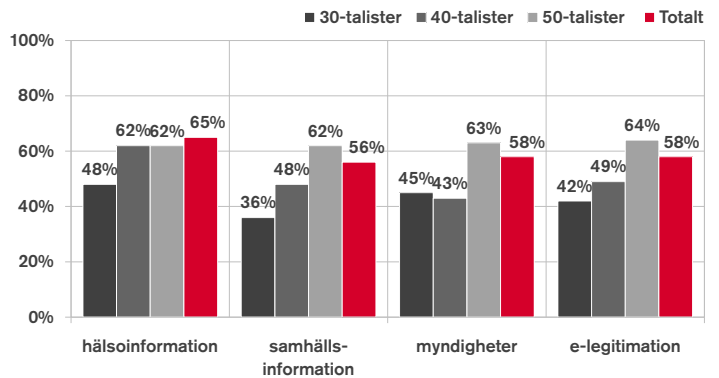

Diagram 4:14 Andel av internetanvändarna i olika generationer som använder Internet för att söka olika slags information.

Hur många i olika generationer använder Internet för att söka olika slags information?

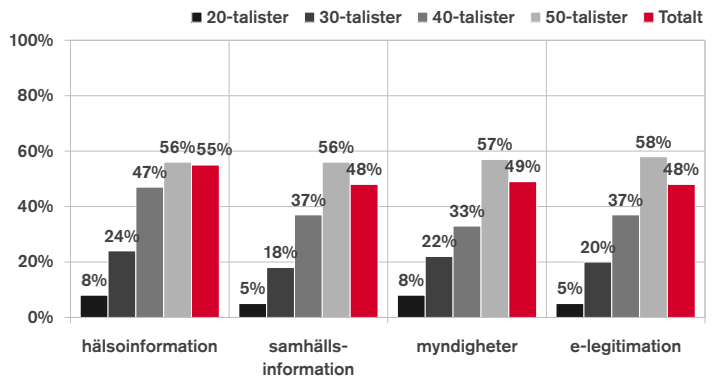

Diagram 4:15 Andel av olika generationer som använder Internet för att söka olika slags information. (totalt både användare och icke-användare)

² Schmeida & McNeal (2007). The Telehealth Divide; Fox (2006). Are "Wired seniors" sitting ducks?

Hur många av de som använder Internet, med olika utbildning och ålder, söker efter hälsoinformation?

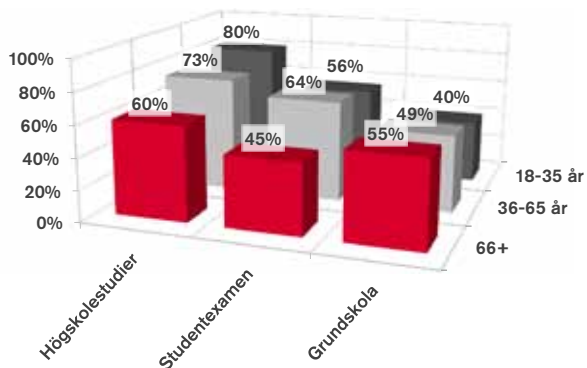

Diagram 4:16 Andel av nio olika åldersgrupper av internetanvändare som använder Internet för hälsoinformation.

Hur många i befolkningen, med olika utbildning och ålder, söker på Internet efter hälsoinformation?

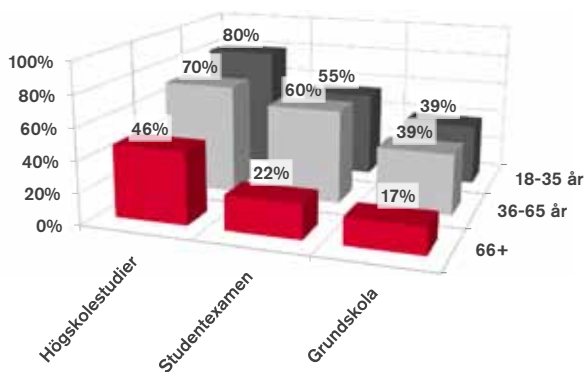

Diagram 4:17 Andel av nio olika åldersgrupper i befolkningen som använder Internet för hälsoinformation.

Hälften av de äldre betalar inte sina räkningar online

Ny teknik och nya betalningssystem är en annan sak som kan skapa misstro och försiktighet. Den oron fanns brett spridd i alla åldersgrupper när Internet introducerades i slutet av 90-talet som betalningskanal. Successivt har oron minskat men den lever fortfarande kvar hos de äldre. Det återspeglar sig i deras e-handel och att majoriteten av de som är äldre än 65 år inte använder Internet för att betala sina räkningar. Även många av de äldre som använder Internet betalar inte sina räkningar online.

Hur många oroar sig för kreditkortsbedrägerier?

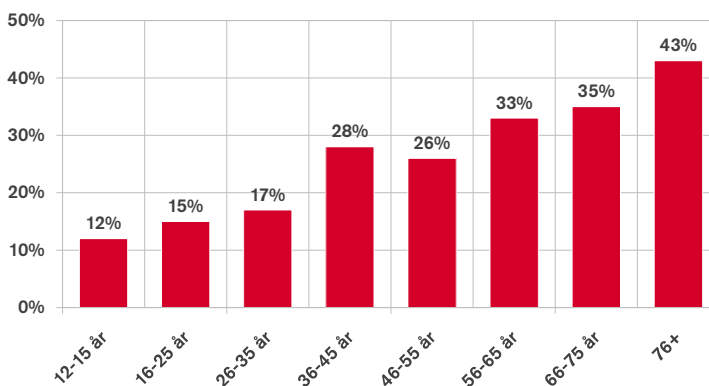

Diagram 4:18 Andel av olika åldersgrupper som är mycket eller ganska mycket oroad över kreditkortsbedrägerier.

Hur många i olika åldersgrupper betalar sina räkningar online?

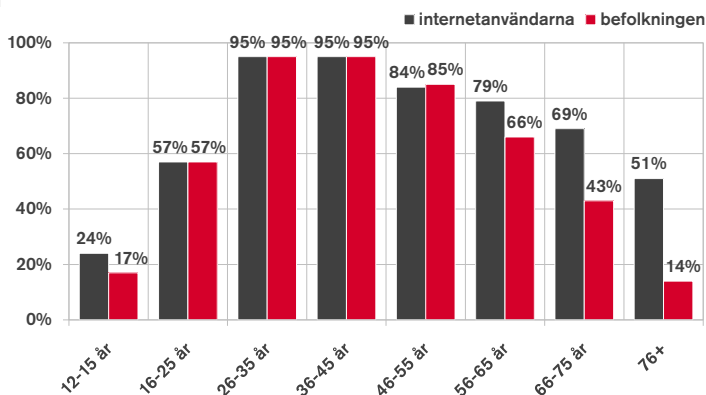

Diagram 4:19 Andel i olika åldersgrupper bland internetanvändare respektive hela befolkningen som betalar sina räkningar via Internet.

Sammanfattning

Det finns fortfarande många av de äldre som inte är uppkopplade till Internet. De flesta av dem hör till grupper med låg utbildning och inkomst. De lever emellertid inte isolerade från allt som har att göra med datorer och att vara ute på nätet. I de flesta fall finns det släktingar och vänner i deras närhet som är internetanvändare. Här skiljer sig inte Sverige från andra jämförbara länder. Förhållandena är likartade i USA, där spridningen av Internet också har gått långt upp i åldrarna.³

Majoriteten av icke-användarna säger att de inte är särskilt intresserade av ny teknologi och nya apparater. En del har fattat ett välöverlagt beslut⁴, andra har inte fått det rätta tillfället, men de flesta är osäkra på vad Internet har att erbjuda och osäkra på om de kan handskas med den främmande tekniken. De känner en tveksamhet inför att använda det nya.

Ibland döljer det enkla uttalandet att ”de inte är intresserade av Internet” missuppfattningar och personliga idéer om ny teknik.⁵ Det finns således psykologiska hinder här som inte kan överbryggas som en teknisk fråga om fysisk tillgänglighet och tekniska färdigheter.⁶ Kostnaden är också ett hinder för användandet även om många inte nämner det direkt som den viktigaste hindret.

Intervjuer med äldre människor i Sverige som har börjat använda Internet bekräftar att psykologiska motiv dominerar både hindren mot och motiven för att börja använda Internet. Icke-användarna hade haft tvivel på sin egen förmåga att lära sig den nya tekniken och en osäkerhet om de kunde klara ekonomin. Möjligheten att kunna söka efter information var ett av de viktigaste motiven för de som började använda Internet men där fanns också motivet att hänga med och vara en del av utvecklingen i det moderna samhället.⁷

Denna attityd inför samhällets modernisering är knuten till ett sekulärt och rationellt värdesystem och tillhör den uppsättning av kulturella värden som skiljer sig mellan länder. De flesta människor i Sverige, även de äldre, vill hålla sig ajour med den moderna världen. I andra länder som Ungern och Tjeckien är ointresset för den nya tekniken mycket mer spritt.

Slutsatsen är att ett lands ekonomi, graden av ekonomisk jämlikhet och kulturella värden är de viktigaste faktorerna som förklarar de digitala klyftorna.⁸ Men där finns också en lång rad saker som kan göras för att överbrygga hindren och underlätta för de som är intresserade att börja använda Internet.

3 Lunn & Suman (2009). A Longitudinal Examination of Internet Diffusion.

4 Nyberg, A. (2008). Att studera digitala artefakter i människors vardagsliv

5 Green, M. (2006). Unpacking "I don't want it" – why novices and non-users don't use the internet.

6 Selwyn, N., Gorard, S., & Furlong, J. (2005). Whose Internet is it Anyway? Exploring Adults' (Non)Use of the Internet in Everyday Life.

7 Selg & Svensson (2008). Promoting the Adoption of Internet among Elderly People.

8 Findahl (2008). The importance of equality and cultural values during the secondary phase of the diffusion of the Internet.

FOTO: ISTOCKPHOTO/LATAPICTURES

5 Framtiden

HUR KOMMER INTERNET ATT UTVECKLAS? Kommer Internet att bli en teknik för alla? Idag är det drygt en miljon av de äldre som inte använder Internet och ytterligare några hundra tusen som endast använder Internet mycket begränsat. Nästan alla unga och medelålders är internetanvändare, medan många av de äldre fortfarande klarar sig utan. Hur lång tid kommer det att ta tills alla har blivit internetanvändare?

Ett svar är att vänta och se. Tids nog kommer de som nu är pensionärer att försvinna, och deras platser intas av yngre generationer som redan idag till över 90 procent använder Internet. Men en sådan väntan kommer att ta tid. Det dröjer till exempel trettio år innan 60-talisterna blivit över 80 år. Då kan vi förvänta oss att, mer eller mindre automatiskt, även mer än 90 procent av de äldre använder sig av Internet. Men måste det ta så lång tid som trettio år? Svaret beror till stor del på hur intresserade de äldre, som idag ännu inte använder Internet, är att börja använda den nya tekniken.

När radion kom på tjugotalet dröjde det i USA in på fyrtiotalet innan många av de fattiga, särskilt i södern, hade skaffat sig radioapparater och först på femtiotalet,

alltså efter trettio år, hade radio spridit sig till 95 procent av befolkningen.¹ I Sverige gick det fortare även om det tog tid att bygga upp ett heltäckande sändarnät.

När det gällde televisionen dröjde det ungefär tio år tills 90 procent av befolkningen skaffat sig TV. Tekniken var förhållandevis enkel och det var lätt för alla att bedöma vad det nya mediet kunde erbjuda. Hylands program som tidigare fanns i radion hade flyttat över till TV, och televisionen hade dessutom något helt nytt att erbjuda nämligen bilden. En dator med internetuppkoppling är betydligt mer komplicerad att handskas med än en TV och den eventuella nyttan kan vara svår att uppskatta för den oinvidde. Det är därför inte konstigt att spridningen av Internet i befolkningen tar längre tid än vad som gällde för televisionen.

Antalet äldre blir fler

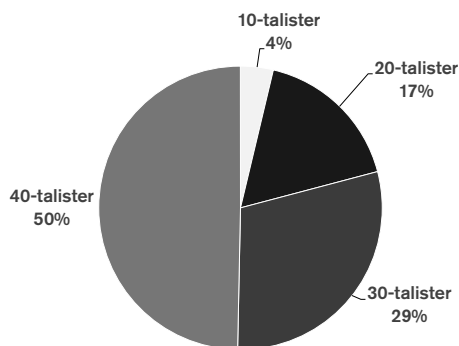
Låt oss försöka se tio år framåt i tiden. Längre än så är det svårt sia om. Det gäller även en sådan sak som att skriva

¹ Craig, S. (2004). How America adopted Radio.

Hur ser den åldrande befolkningen ut 2010 och 2020?	2010		2020		
	ålder	antal	ålder	antal	
10-talister	91+ år	85 000	91+ år	70 000	20-talister
20-talister	81-90 år	390 000	81-90 år	400 000	30-talister
30-talister	71-80 år	670 000	71-80 år	970 000	40-talister
40-talister	61-70 år	1 130 000	61-70 år	1 080 000	50-talister
50-talister	51-60 år	1 152 000			

Tabell 5:1 Antal personer i olika åldersgrupper 2010 och 2020. (SCB, 2009)

2010

2020

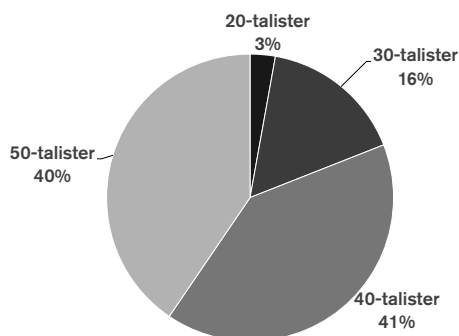

Diagram 5:1 och 5:2 Andelen av befolkningen över 60 år 2010 och 2020 uppdelat på olika generationer .

Prognos 1. Hur många kommer att använda Internet 2020?

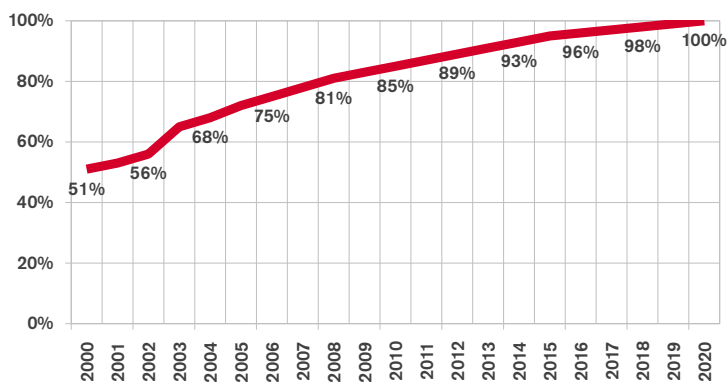

Diagram 5:3 Andelen av befolkningen som använder Internet fram till 2020 enligt en direkt framskrivning av dagens spridningskurva.

fram befolkningsutvecklingen. Osäkerheten blir för stor. Men för år 2020 uppskattar SCB att Sveriges befolkning kommer att uppgå till 10 miljoner människor. 2,2 miljoner kommer att vara över 65 år, jämfört med 1,6 miljoner idag. Det är framför allt antalet yngre pensionärer (65-79 år) som kommer att öka när 40-talisterna ersätter 30-talisterna.

Tre prognoser

Prognos 1

För att beräkna hur många som kommer att använda Internet om tio år kan vi utgå från spridningshastigheten under de senaste åren och sedan dra ut spridningskurvan för hela befolkningen tio år framåt i tiden. Vi finner då att antalet internetanvändare under de närmaste tio åren kommer att närma sig 100 procent (Diagram 5:3). Problemet med en sådan framskrivning är att man inte tar hänsyn till att spridningshastigheten successivt kommer att minska ju närmare man kommer 100 procent. Frågan gäller var mättnadspunkten kommer att ligga? Det finns ännu inget facit. Inget land har nått denna punkt. Över huvud taget har mycket lite forskning ägnats åt att studera denna sekundära spridningsprocess omfattande hela befolkningen. I mycken statistik saknas helt den del av befolkningen som är äldre än 75 år.

Utgår vi från den allmänna spridningskurvan visar den att antalet nytillkomna kommer att minska för varje år och det gäller sålunda att försöka uppskatta i vilken takt hastigheten minskar. Tidigare har det förekommit att en del yngre, som varit sena att börja med Internet, tillhört nybörjarna men allt eftersom andelen internetanvändare bland de yngre närmar sig 100 procent inträder en takeffekt. Det finns inga fler nybörjare att rekrytera från de unga och medelålders. De nytillkomna måste hämtas bland dem som är över 60 år, där spridningen går trögare. Många av de äldre är helt ointresserade av att börja använda Internet och ointresset ökar med stigande ålder. Det är därför nödvändigt att studera varje generation för sig. Vi utgår som tidigare från när människor är födda och ser på 30-, 40- och 50-talisterna var för sig, för att sedan summera.

2 SCB (2009). Sveriges framtida befolkning 2009-2060.

Prognos 2

Följer vi spridningskurvorna för de olika ålderskategorierna - 30-, 40- och 50-talisterna – och drar ut linjerna fram till 2020 finner vi att, för åldrarna över 60 år, att antalet icke-användare sjunkit från omkring 1 miljon till 390 000. Vi tar här hänsyn till att spridningshastigheten är betydligt långsammare hos 30-talisterna jämfört med 50-talisterna. 40-talisterna ligger där emellan.

Prognos 3

Även denna uträkning kan vara en överskattning eftersom det inom varje åldersgrupp finns stora skillnader mellan hög- och lågutbildade. Även här finns takeffekter när andelen internetanvändare bland de högutbildade närmar sig 90 procent. Spridningstakten hos de lågutbildade är betydligt lägre. För att göra en uppskattning av detta måste vi gå tillbaka till varje generation och inom dessa studera varje utbildningsgrupp för sig.

20-talisterna har idag, 2010, alla blivit över 80 år. 15 till 20 procent är och har varit internetanvändare under senare år. Den andelen har inte ändrat sig och det finns inget som tyder på att den andelen kommer att öka. Samtidigt som 20-talisterna kommer att bli allt äldre minskar de också i antal enligt befolkningsprognosen. Och ser vi tio år framåt, till 2020, har antalet 20-talister blivit så få att de endast utgör en procent av befolkningen. Uppskattat antal icke-användare 2020: 60 000.

30-talisterna. 2010 använder 80 procent av de välutbildade 30-talisterna Internet, men bland majoriteten, som saknar längre utbildning, är intresset för att köpa en dator med internetuppkoppling litet. Spridningen av Internet fortsätter bland de högutbildade, men går långsamt bland övriga. Det finns inget som tyder på att det intresset skulle öka under de närmaste 10 åren då 30-talisterna har hunnit bli 80 till 90 år. Bland de välutbildade, som redan idag till 80% är internetanvändare, kan vi förvänta oss att ökningen fortsätter tills den slår i taket när 95% är användare. (Diagram 5:5)

Prognos 2. Hur stor andel av de äldre generationerna använder Internet åt 2020?

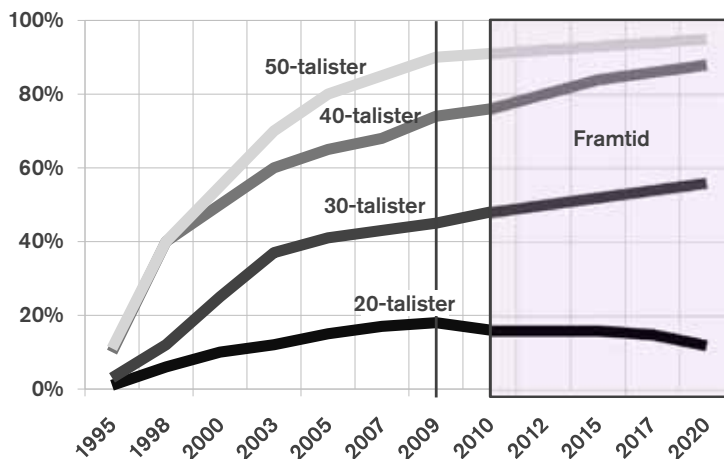

Diagram 5:4 Andel av 20-, 30-, 40- och 50-talisterna som har använt Internet fram till 2010 och som beräknas vara användare under perioden fram till 2020.

Hur många kommer att använda Internet 2020?

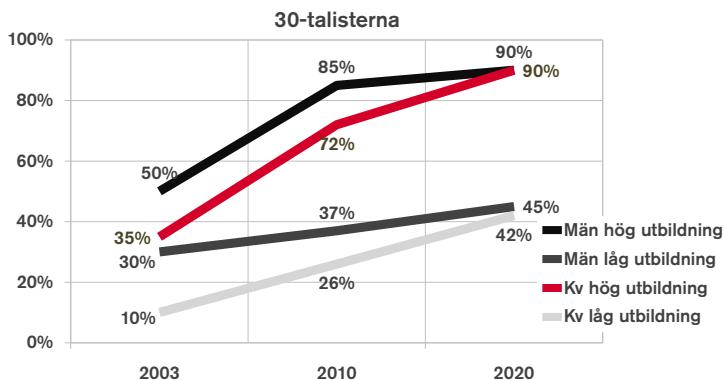

Diagram 5:5

Det innebär att fortfarande om tio år kommer majoriteten av 30-talisterna, som är lågutbildade, att inte använda Internet. De har hittills inte visat sig intresserade och inget tyder på att de kommer att ändra sig. Uppskattat antal icke-användare 2020: 176 000.³

³ Diagram 5.4. Andel av 20-, 30-, 40- och 50-talisterna som har använt Internet fram till 2010 och som beräknas vara användare under perioden fram till 2020.

Hur många kommer att använda Internet 2020?

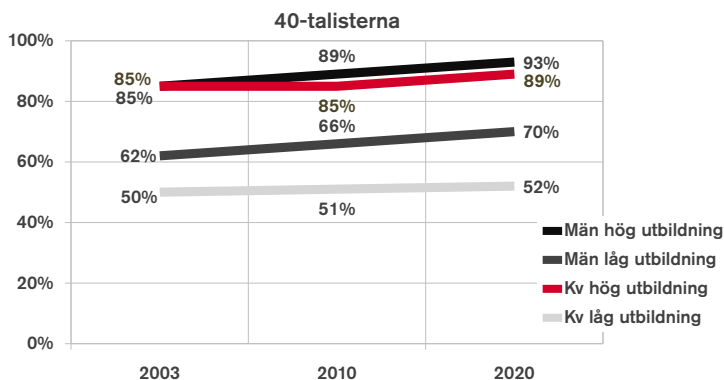

Diagram 5:6

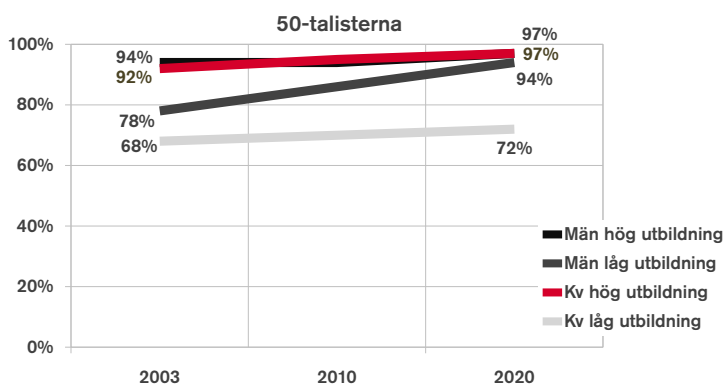

Diagram 5:7

40-talisterna. Många 40-talister var tidiga med att börja använda Internet, särskilt bland de högutbildade, som utgör en tredjedel av åldersgruppen. Men bland de lågutbildade, särskilt bland kvinnorna, stannade spridningen av redan 2003, kring 50 procent. Idag har således de högutbildade redan nått taket, medan det fortfarande finns många lågutbildade kvar som inte använder Internet. Vi kan förvänta oss att fler av de lågutbildade männen kommer att skaffa sig tillgång till Internet men att det kommer att gå trögare hos kvinnorna. Uppskattat antal icke-användare 2020: 194 000. (Diagram 5:6)⁴

50-talisterna. Majoriteten av 50-talisterna använde Internet redan 2003. De högutbildade, som utgör den största gruppen bland 50-talisterna, har nått taket och de lågutbildade männen har under senare år i allt högre utsträckning också börjat använda Internet. Det är en utveckling som vi kan förvänta oss fortgå. Däremot har intresset bland lågutbildade kvinnor hållit sig ganska konstant utan några tendenser att öka. Uppskattat antal icke-användare 2020: 62 000. (Diagram 5:7)⁵

En halv miljon icke-användare 2020

Summerar vi dessa beräkningar där vi tagit hänsyn till de specifika spridningskurvorna för olika åldersgrupper och för olika utbildningsgrupper inom varje åldersgrupp finner vi att antalet icke-användare bland de som är äldre än 60 år kommer 2020, om tio år, uppgå till cirka 500 000 personer.

	hög- utbildade	mellan- utbildade	låg- utbildade	totalt
20-talister				60 000
30-talister	16 000	40 000	120 000	176 000
40-talister	32 000	22 000	140 000	194 000
50-talister	14 000	21 000	27 000	62 000
Summa				492 000

Tabell 5.2. Uppskattat antal personer över 60 år som inte använder Internet år 2020.

4 (40-talister. hög utb: 9% * 350 000 = 32 000; mellan utb: 8% * 270 000 = 22 000; låg utb: 39% * 360 000 = 140 000. Totalt: 194 000).

5 (50-talister. hög utb: 3% * 470 000 = 14 000; mellan utb: 6% * 350 000 = 21 000; låg utb: 15% * 180 000 = 27 000. Totalt: 62 000).

Prognos 3. Hur stor andel av de äldre generationerna använder Internet åt 2020?

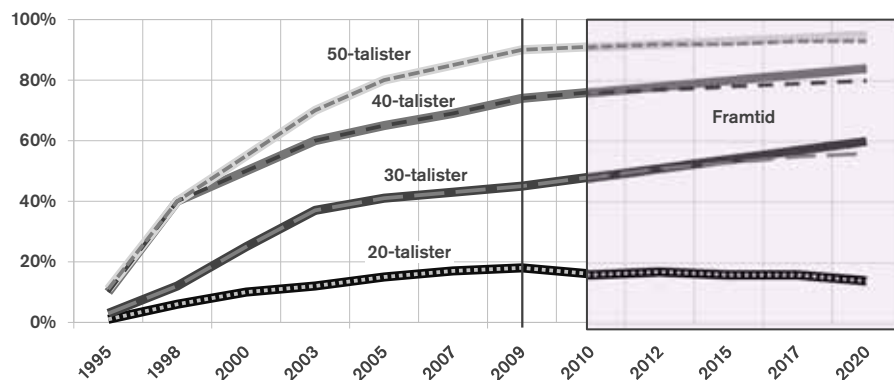

Diagram 5:8 Andel av 20-, 30-, 40- och 50-talisterna som har använt Internet fram till 2010 och som beräknas vara användare under perioden fram till 2020. De streckade linjerna anger spridningstakten när hänsyn tagits till den långsammare utvecklingen hos personer med låg utbildning.

Summering av de tre prognoserna

Den första prognosen som innebar att vi helt enkelt drog ut den totala spridningskurvan tio år framåt i tiden pekade mot att alla skulle vara internetanvändare år 2020. En mer nyanserad prognos som utgick från de specifika spridningskurvorna för varje generation medförde en avtagande spridningshastighet med resultatet att det skulle finnas 390 000 icke-användare kvar bland de äldre år 2020. Och när vi tog hänsyn även till utbildningsgruppernas olika spridning inom varje generation bromsade det spridningstakten ytterligare vilket pekade på att det fortfarande 2020 skulle finnas 490 000 äldre som inte använder Internet. Med utgångspunkt från att det idag är en miljon av de äldre som inte använder Internet innebär vår uppskattning tio år framåt i tiden en halvering av antalet som står utanför.

Hur många finns det år 2020 som inte använder Internet?

Extrapolering efter	Uppskattat antal icke-användare 2020
1. Spridningskurva hela befolkningen	0
2. Uppdelat för 20-, 30-, 40- och 50-talister	390 000
3. Uppdelat efter x-talister och utbildningsnivå	500 000

Tabell 5.3. Uppskattning av antal icke-användare bland de äldre år 2020 enligt tre olika prognosmodeller.

6 Avslutning

PENSIONÄRERNA TILLHÖR DE SOM TILLBRINGAR MEST TID med olika medier. Sex timmar och 28 minuter om dagen tillbringas de med att läsa tidningen, lyssna på radio och se på TV.¹ Även i andra åldersgrupper tillbringas man över sex timmar om dagen med medier. Men det som främst skiljer pensionärerna från andra är att de ägnar så mycket tid med de traditionella medierna. De läser mest tidningar av alla (46 min/dag), lyssnar mest på radio (2 tim/dag) och ser mest på TV (2 tim/dag). Däremot, om vi ser till alla pensionärer som en helhet, ägnar de ganska lite tid åt Internet (22 min/dag).

Det är de traditionella medierna som spelar den viktiga rollen i de äldres liv.² Användningen - från dagstidningen på morgonen, radion under dagen och TV:n på kvällen - hjälper till att strukturera deras vardag. Och så har det varit under många år. De medievänor man växer upp med och lever med under sitt vuxna liv tenderar att bestå.

När Internet kom i mitten på 90-talet var det få av de äldre som intresserade sig för detta fenomen. 20-talisterna som vid den här tiden hade blivit pensionärer var avvaktande och har förblivit så i stort sett fram till idag. Tjänstemännen och de välutbildade 40- och 50-talisterna var snabba att ta till sig den nya tekniken, medan det gick långsammare för 30-talisterna. Efter de första sju-åtta åren började spridningstakten att mattas av. Mest avmattning bland 30-talisterna, något mindre bland 40-talisterna och ännu något mindre bland 50-talisterna.

Det som hänt under de senaste sju åren är att allt fler av de lågutbildade männen har börjat använda Internet.

De flesta högutbildade 40- och 50-talister använde redan Internet för sju år sedan, medan de tog längre tid för 30-talisterna. Vad som inte hänt är att internetanvändandet ökat bland de lågutbildade äldre kvinnorna. Hindren för att dessa skall börja använda Internet tycks vara stora. De är ointresserade av nya tekniska prylar. De är inte alls kunniga vad gäller datorer och tycker inte att Internet har något att erbjuda dem. De känner sig inte alls delaktiga i det nya informationssamhället men upplever ändå inte att de befinner sig i ett allvarligt underläge.

Användarna

Utmärkande för de äldre internetanvändarna är den stora spridningen, från mycket erfarna pionjärer som var med att bygga upp Internet till helt oerfarna nybörjare som aldrig tidigare använt en dator. Både innovatörer å ena sidan och personer som tillhör den sena minoriteten å andra sidan är överrepresenterade bland de äldre. Här återfinns annars, precis som i övriga befolkningen, alla användningsmönster från de avancerade entusiasterna till traditionalister och försiktiga användare, med ett undantag som gäller modernisterna främst inriktade på bloggar och sociala nätverk. Det användarmönstret återfinns endast hos de unga.

Paradoxen

Även om de äldre internetanvändarna i flera avseenden inte skiljer sig så mycket från yngre internetanvändare är den stora skillnaden att de bland de äldre finns en uppdelning: Det är ungefär lika många som inte alls använder Internet som det finns användare. Här återfinns klassiska klasskillnader beroende på utbildning, inkomst och tidigare yrke. Det är skillnader som inte

1 Mediebarometer 2009

2 Östlund, B. (2010). Watching television in later life.

finns på samma sätt bland de yngre eftersom alla där är internetanvändare. Och även om det till antalet finns lika många lågutbildade som högutbildade äldre användare av Internet är det stora flertalet icke-användare lågutbildade. Det innebär att satsningar på Internet riktade mot de äldre kommer att öka klyftorna. De som använder Internet och redan är välinformerade kommer att kunna utnyttja de nya möjligheterna medan de andra kommer att stå utanför. De stora skillnader som redan finns kommer att bli ännu större.

Framtiden

Vad händer i framtiden? Kommer alla att vara internetanvändare om tio år? Vi gjorde tre prognoser fram till år 2020. Den första som innebar att den totala spridningskurvan drogs ut tio år framåt i tiden visade att alla skulle använda Internet år 2020. Den bygger på att spridningen fortsätter i samma takt som den gjort de senaste åren. Det är mindre troligt. Den andra prognosen tog hänsyn till de specifika spridningskurvorna för varje åldersgrupp, dvs. att spridningen går långsammare ju äldre man är. Det medför en avtagande spridningshastighet med resultatet att det finns kvar omkring 400 000 icke-användare år 2020. Den tredje prognosen tog hänsyn även till spridningen i de olika utbildningsgrupperna inom varje åldersgrupp, dvs. att spridningstakten är långsammare bland de lågutbildade kvinnorna. Slutresultatet av den tredje, mest nyanserade prognosen var att det år 2020 skulle finnas kvar 500 000 äldre personer som inte använder Internet. Det innebär ungefär en halvering av det antal icke-användare som finns idag.

Vad skulle kunna kullkasta den prognosen? Finns det något som kan motverka avmattningen i spridningen?

Ja, om Internet skulle bli så lätt att använda att bristen på datorkunskap och datorerfarenhet inte har någon betydelse längre. Finns det en sådan genväg genom ny teknisk användarvänlighet via TV-apparaten eller en surfmobil som styrs via knapptryckningar på skärmen? Knappast realistiskt. Inget tyder på att de äldre, som inte använde Internet, skulle vara intresserade att köpa nya tekniska prylar för att komma åt något som de inte är intresserade av. Däremot finns det naturligtvis mycket att göra för att underlätta för de äldre som ännu inte har provat på Internet. När de äldre väl har blivit mer hemtama med Internet visar det sig att de ofta är lika aktiva som andra yngre internetanvändare inom de områden de är intresserade av. Här är således prognosen god.

Referenser

- Craig, S.** (2004). How America adopted Radio: Demographic differences in set ownership reported in the 1930-50 census. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*. June 2004
- Findahl, O.** (2010). *Svenskarna och Internet 2010*. World Internet Institute/ .SE
- Findahl, O.** (2009). *Svenskarna och Internet 2009*. World Internet Institute/ .SE
- Findahl, O.** (2008). *Svenskarna och Internet 2008*. World Internet Institute/ .SE
- Findahl, O.** (2007). *Svenskarna och Internet 2007*. World Internet Institute/ .SE
- Findahl, O.** (2009). Who are excluded and why? A study of the non-users of the Internet. In P. Cunningham & M. Cunningham (Eds.), *eChallenges e-2009 Conference Proceedings*.
- Findahl, O.** (2008). The importance of equality and cultural values during the secondary phase of the diffusion of the Internet. The case of Sweden. Paper presented to the IAMCR Conference, Stockholm, July 2008
- Findahl, O.** (2004). Television. I U. Carlsson & U. Facht (red.) *Mediesverige 2004. Statistik och analys*. Nordicom-Sverige, Göteborgs universitet
- Fox, S.** (2006). Are "wired seniors" sitting ducks? *Pew/Internet*, April 2006.
- Galácz, A., Dessewffy, T., & Rét, Z.** (2008). The Diffusion of Information and Communications Technologies. Objective and Subjective Obstacles. *Observatorio (OBS*) Journal*, 6 (2008), 245-258
- Green, M.** (2006). Unpacking "I don't want it" – why novices and non-users don't use the internet. *First Monday* September 2006.
- Gil-de-Zúñiga, H.** (2006). Reshaping Digital Inequality in the European Union: How Psychological Barriers Affect Internet Adoption Rates. *Webology*, Volume 3, Number 4, December, 2006.
- IT och äldre.** IT-kommissionens rapport 2002.
- Kurniawan, S.** (2008) Older people and mobile phones: A multi-method investigation. *International Journal of Human-Computer Studies*. Volume 66 , Issue 12 (December 2008) Pages 889-901
- KU** (2009). Slutrapport. Digitaltvövergången. KU 2004:04
- KU** (2004). Digital övergång i Sverige. KU 2004-01-09
- Lunn, R.J., and Michael S.** (2009). A Longitudinal Examination of Internet Diffusion, Adopter Categories, and Ramifications of Internet Usage on the Importance of Newspapers. In G. Cardoso, A. Cheong & J. Cole (Eds.), *World Wide Internet: Changing Societies, Economies and Cultures*. University of Macao.
- Nyberg, A.** (2008). *Att studera digitala artefakter i människors vardagsliv*. Umeå University.
- Rogers, E.** (1995). *Diffusion of innovations*. London: The free press (4th ed.).
- SCB** (2009). *Sveriges framtida befolkning 2009-2060. Demografisk rapport 2009:1*
- Mediebarometer** 2009. *Medienotiser*, nr 1 2010. Nordicom-Sverige, Göteborgs universitet.
- Schmeida, M. & McNeal, R.** (2007). The Telehealth Divide: Disparities in Searching Public Health Information Online. *Journal of Health Care for the Poor and Underserved*, Volume 18, Number 3, August 2007, pp. 637-647.
- Selg, H. & Svensson, B.R.** (2008). Promoting the Adoption of Internet among Elderly People. In P. Cunningham and M. Cunningham (Eds), *Collaboration and the Knowledge Economy: Issues, Applications, Case Studies*. IOS Press.
- Selwyn, N., Gorard, S., & Furlong, J.** (2005). Whose Internet is it Anyway? Exploring Adults' (Non)Use of the Internet in Everyday Life. *European Journal of Communication*. Vol 20(1): 5-26.
- Selwyn, N.** (2003). Apart from technology: understanding people's non-use of information and communication technologies in everyday life. *Technology in Society*, 23, 99-116.
- Sladek, J.** (2008). No to the Internet. Charles University Prague. Presented at Cyberspace 2008, November 28-29, Brno
- Verhoest, P., & Verdegem, P.** (2008). Profiling the Non-user: ICT Acceptance Measures Based on Strategies of Segmentation and Differentiation. In P. Cunningham and M. Cunningham (Eds.), *Collaboration and the Knowledge Economy: Issues, Applications, Case Studies*. IOS Press, 2008.
- Wyatt, S.** (2005). Non-users Also Matter: The Construction of Users and Non-users of the Internet. I N. Oudshoorn, & T. Pinch (Red.), *How Users Matters: The Coconstruction of Users and Technology*. (ss 67-81). Cambridge, Mass: MIT Press.
- Östlund, B.** (2010). Watching television in later life: a deeper understanding of TV viewing in the homes of old people and in geriatric care contexts. *Scand J Caring Sci*; 2010; 24; 233-243

Metod

WORLD INTERNET INSTITUTE har sedan år 2000 samlat in data om hur den svenska befolkningen använder informations- och kommunikationsteknik samt hur detta påverkar enskilda individer, familjer och samhället. Detta har framförallt gjorts genom panelstudien "Svenskarna och Internet", en panelstudie som omfattar 2000 telefonintervjuer baserat på ett slumpvis urval av befolkningen från 16 år och uppåt (före 2007 från 18 år). Telefonintervjuerna är omfattande och innehåller frågor om de intervjuades personernas bakgrundsdata, tillgång till teknik, användning av traditionella medier och framförallt attityder till och användning av Internet i olika former. Till föräldrar med hemmavarande barn mellan 3 och 13 år ställs frågor om barnens användning av Internet. Till ungdomar mellan 12 och 15 år ställs också frågor till deras föräldrar.

Svenskarna och Internet är den svenska delen av World Internet Project, ett internationellt forskningsprojekt med ett tjugotal länder, som följer Internets spridning och användning runt om i världen. Varje partner i respektive land finansierar sin egen verksamhet i projektet. De nationella urvalen är representativa urval av befolkningen. I frågepaketen är drygt 100 frågor gemensamma för alla länder, de så kallade "Common Questions". Dessa är exakt lika formulerade i varje land för att skapa jämförbara resultat. Till de gemensamma frågorna har sedan varje land möjlighet att lägga till sina egna frågor. I den svenska delen tillkommer drygt 200 nationella frågor, varav en del är permanenta medan andra är nya för att kunna följa Internets utveckling. År 2000 genomfördes de första panelstudierna i USA, Sverige, Italien och Singapore.

Vad är unikt med projektet?

Projektet är utformat som en panelstudie vilket ger möjlighet att följa enskilda människor under längre tid. De flesta andra Internetundersökningar är stickprovsundersökningar. Hela befolkningen, även de äldsta intervjuas. I många Internetundersökningar finns inte personer över 75 år med. Både användare och icke användare är med. Internet ses i ett mycket brett sammanhang. Både tillgång, användning och effekter studeras. Internationella jämförelser är möjliga.

Metodbeskrivning Svenskarna och Internet

Svenskarna och Internet är upplagd efter en så kallad revolving panel design. Det innebär att grunden utgörs av en panel av människor som intervjuas år efter år. En del i panelen faller ifrån av olika skäl. De vill inte vara med längre, eller de har flyttat, bytt namn eller är av andra anledningar svåra att få tag på igen. Därför tillkommer ett nytt urval människor varje år som skall fylla upp bortfallet i panelen. De utgör också en kontrollgrupp som gör det möjligt att kontrollera för paneleffekter. Syftet är att det totala urvalet av människor som intervjuas varje år skall vara representativt för befolkningen.

Urval

Första året undersökningen genomfördes, år 2000, drogs ett slumpmässigt urval på Sveriges befolkning från ett nationellt telefonregister. Detta urval kompletteras årligen för det bortfall som uppstår för att panelen konstant skall hålla ca 2000 personer. Vanligtvis måste ca 700 nya personer rekryteras till panelen varje år för att kompensera för personer som inte längre vill delta i studien. Nyrekryteringen av panelen görs genom stratifierade urval styrda på ålder och kön för att säkerställa en jämn representativitet på dessa variabler.

52 procent män och 48 procent kvinnor.
65 procent bor i stad och 35% på landsbygden

Sysselsättning (16+)

Arbete	52%
Studerande	13%
Hemma med barn	2%
Arbetslös	4%
Sjukskriven/förtidspensionerad	4%
Pensionär	25%

WII:s urval 2010

Sv. Folkets åldersfördelning enl SCB

Ålder	Antal	Procent	Ålder	Procent
16-25 år	331	16	16-25 år	14
26-35 år	286	18	26-35 år	16
36-45 år	324	18	36-45 år	17
46-55 år	290	15	46-55 år	16
56-65 år	307	16	56-65 år	15
66-75 år	278	11	66-75 år	10
76- år	194	7	76- år	11
Totalt	2010	100		100

Svenskarna och Internet år för år	Antal intervjuer	Åldersurval	Period för datainsamling	Antal nya
2000	2078 st	18 år <	Feb-maj -00	2078 st
2001	-	-	-	-
2002	2049 st	18 år <		1148 st
2003	2001 st	18 år <	Maj-juni och aug-sep -03	655 st
2004	2002 st	18 år <	Sep-okt -04	720 st
2005	961 st	18 år <	Sep-okt -05	0 st
2006	-	-	-	-
2007	2017 st	18 år <	Feb-mars -07	775 st
2008	2057 st	16 år <	Feb-april -08	769 st
2009	2117 st	16 år <	Feb-april -09	

Specialurval av icke-användare (137 st) gjordes 2009.

Tabeller

	20-talister	30-talister	40-talister	50-talister	Totalt
TV	86%	87%	86%	78%	73%
Radio	73%	76%	75%	68%	55%
Dagstidning	82%	79%	69%	75%	59%
Vänner/familj	63%	67%	72%	75%	73%

	90-talist	80-talist	70-talist	60-talist	50-talist	40-talist	30-talist	20-talist
Tillgång Internet	99%	97%	97%	96%	92%	78%	53%	15%
Någon gång	99%	97%	97%	95%	87%	73%	46%	12%
Daglig användning	90%	92%	83%	72%	62%	54%	31%	6%

	1995	1998	2000	2003	2005	2007	2009	2010
20-talister	1%	6%	10%	12%	15%	17%	18%	17%
30-talister	3%	12%	25%	37%	41%	43%	45%	48%
40-talister	10%	40%	50%	60%	65%	68%	74%	76%
50-talister	11%	40%	55%	70%	80%	85%	90%	91%

	2003	2010
Män hög utbildning	50%	85%
Män låg utbildning	30%	37%
Kv hög utbildning	35%	72%
Kv låg utbildning	10%	26%

	2003	2010
Män hög utbildning	85%	89%
Män låg utbildning	62%	66%
Kv hög utbildning	85%	85%
Kv låg utbildning	50%	51%

	2003	2010
Män hög utbildning	94%	94%
Män låg utbildning	78%	86%
Kv hög utbildning	92%	95%
Kv låg utbildning	68%	70%

	30-talister	40-talister	50-talister	Totalt
innovatörer	19%	18%	20%	13%
tidiga användare	18%	30%	29%	25%
tidig majoritet	34%	24%	34%	32%
sen majoritet	22%	24%	14%	21%
sen minoritet	6%	4%	3%	2%

	30-talist	40-talist	50-talist
Män	2,05	2,46	2,55
Kvinnor	1,79	2,17	2,52

	30-talister	40-talister	50-talister	Totalt
skicka e-post	92%	92%	96%	96%
bifoga dokument	80%	81%	90%	90%
installera nya tillbehör	59%	60%	74%	76%
installera nytt program	57%	57%	71%	79%
ladda ner musik	31%	35%	52%	64%
konfigurera ett nätverk	25%	29%	41%	46%
ringa via Internet	15%	24%	29%	40%

Diagram 2:5

	30-talister	40-talister	50-talister	60-talister
1. Ingen alls erfarenhet	32%	19%	16%	14%
2	15%	15%	13%	11%
3	20%	18%	20%	19%
4	17%	17%	18%	14%
5. Mycket stor erfarenhet	17%	32%	33%	42%

Diagram 5:3

	internet
2000	51%
2001	53%
2002	56%
2003	65%
2004	68%
2005	72%
2006	75%
2007	78%
2008	81%
2009	83%
2010	85%
2011	87%
2012	89%
2013	91%
2014	93%
2015	95%
2016	96%
2017	97%
2018	98%
2019	99%
2020	100%

Diagram 2:7

	0-1 tim	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14-14	16-19	20-27	28+ tim
30-talister	20%	27%	10%	15%	7%	5%	3%	3%	4%	2%	3%
40-talister	24%	16%	9%	14%	11%	2%	5%	6%	6%	4%	3%
50-talister	29%	16%	12%	11%	11%	1%	5%	7%	5%	2%	3%
Totalt	16%	14%	9%	14%	10%	2%	7%	6%	6%	6%	10%

Diagram 2:9

	män	kvinnor
12-20 år	18	16
21-30 år	17,8	16,5
31-40 år	11,6	11
41-50 år	10	8,8
51-60 år	7,8	7,4
61-70 år	10	7,2
71-80 år	8,4	6,1

Diagram 5:4

	1995	1998	2000	2003	2005	2007	2009	2010	2012	2015	2017	2020
20-talister	1%	6%	10%	12%	15%	17%	18%	16%	16%	16%	15%	12%
30-talister	3%	12%	25%	37%	41%	43%	45%	48%	50%	52%	54%	56%
40-talister	10%	40%	50%	60%	65%	68%	74%	76%	80%	84%	86%	88%
50-talister	11%	40%	55%	70%	80%	85%	90%	91%	92%	93%	94%	95%

Diagram 5:7

	2003	2010	2020
Män hög utbildning	94%	94%	97%
Män låg utbildning	78%	86%	94%
Kv hög utbildning	92%	95%	97%
Kv låg utbildning	68%	70%	72%

Diagram 5:8

	1995	1998	2000	2003	2005	2007	2009	2010	2012	2015	2017	2020
20-talister	1%	6%	10%	12%	15%	17%	18%	16%	17%	16%	16%	14%
30-talister	3%	12%	25%	37%	41%	43%	45%	48%	51%	54%	57%	60%
40-talister	10%	40%	50%	60%	65%	69%	74%	76%	78%	80%	82%	84%
50-talister	11%	40%	55%	70%	80%	85%	90%	91%	92%	93%	94%	95%
30-korr	3%	12%	25%	37%	41%	43%	45%	48%	51%	53%	55%	56%
40-korr	10%	40%	50%	60%	65%	69%	74%	76%	77%	78%	79%	80%
50-korr	11%	40%	55%	70%	80%	85%	90%	91%	92%	92%	93%	93%
20-korr	1%	6%	10%	12%	15%	17%	18%	16%	17%	16%	16%	14%

The logo consists of a large, bold, black dot followed by the lowercase letters 'se' in a sans-serif font.

.SE (The Internet Infrastructure Foundation) is responsible for the Internet's Swedish top domain, .se. The core operation comprises the registration of domain names and administration and technical operation of the national domain name registry, while .SE strives for a positive development of the Internet in Sweden. The surplus from registration of domain names finances projects that contribute to the development of the Internet in Sweden. .SE invests intensely in being an active research and development financier and player within Internet development. The objective with the Internet statistics investment area is to ensure access to current, reliable and relevant statistics for anyone who wants to monitor or analyze the Internet trend in Sweden. Through .SE, a number of statistics reports have been published on this subject. From 2010, .SE is now the principal for the survey on Swedes and the Internet, and the Swedish portion of the World Internet Project.

www.iis.se

World Internet Institute is a research institute that conducts social and behavioral research focused on the Internet and its impact on people and society. With aggressive publication, the institute disseminates information to its surrounding society. Recently acquired research results and applications must be rapidly put into practice and contribute to developing commercial and public operations. With its open attitude, the institute is a meeting place for education, research, commerce and society. In close collaboration with colleges/universities, in cooperation with public operations and commerce, the institute will initiate, conduct and support societal and behavioral research focused on the Internet and its impact on people and the society. The institute shall produce and publish statistics relevant to current research. WII is an open member organization and non-profit operation; all possible surpluses are reinvested in research. Financing is generated through research grants, public players, commercial stakeholders and income generated from internal operations.

www.wii.se

